

· UNDER DANNEBROG ·

26.—9.—1870

26.—9.—1930

Paa Hans Majestet Kongens 60-Aars Fødselsdag vil alle Marineforeningens Medlemmer forenes i de hjærteligste Lykønskninger for deres Konge, Flaadens højstbefalende.

4

Brug U.S. Gummistøvler

KRIGSMATERIEL

KANONER TIL SØ
OG LANDFORSVAR,
PANSERPLADER,
PROJEKTILER.

LUFTBEHOLDERE
TIL TORPEDOER M.M.

ALLE SLAGS
SMEDEGODS OG
STAALSTØBEGODS

A.-B. BOFORS. BOFORS.

Aktieselskabet

BOFORS' NOBELKRUT

Skandinaviens største
Krudtværk.

Haandgranater
af egen patenterede Konstruktion

Dr. Alfred Nobel,
Aktieselsk. Grundl.

AKTIESELSKABET

C. OLESEN

MANUFAKTUR EN GROS OG FABRIKATION
DANSK PLYS OG MØBELSTOF-FABRIK I KASTRUP

STUDENTERFORENINGENS SELSKABSLOKALER VESTRE BOULEVARD 6

anbefales til Afholdelse af enhver Festivitet, 3 Sale. Indtil 500 Couverts kan dækkes i samme Sal. Baller, Karnevaller indtil 1400 Deltagere. De nyindrettede elegante Lokaler i Stueetagen særligt egnede til Familiefester, mindre Møder og lignende, bringes i Erindring. Moderate Priser. Forlang Tilbud og bese Lokalerne.

Arbejdsgst
SVEND A. JØRGENSEN

C. Schleisner Kgl. Hof Farveri Kemisk Tøjrensning

Hovedindleveringssted for Sjælland:

Pilestræde 8 København Telef. C. 1913
24 egne Forretninger i København Ca. 100 Indleveringssteder i Provinsen

Aug. Olsen Thrane & Co.

Pølsefabrik — Fedevarer en gros.

Mitchellsgade 11

Tlf. 9738 — 9739 — 2795 (Omstilling til samtlige Afdelinger)

Forlang hos Deres
Købmand

Den fineste Spiseolie
ATKA OLIE

Asiatisk The Compagni A/S

Leverandør til Marinen.

H. de H. Ebbesen & Søn

Udstyrs- &
Isenkramforretning

Specialitet:

Møbelbeslag og Møbellaase
Eneforhandling af Lister fra
Kehllistefabrikken „Hønnerup“.

Dr. Tværgade 25 - Central 5931

Siemens

Telefon- & Kommandoapparater
til Skibsbrug

Siemens Elektricitets Aktieselskab

Svagstrømsafdelingen:

Blegdamsvej 124 - København, Ø.
Central 8448.

Papir — Bogtrykkeri — Protokoller
Hovedforhandler af Statens Papir

A/S Fr. O. Jørgensen & Søn

Metalvarefabrik

Strandlodsvej 7, København S,
Telf. Central 2168, anbefaler sig med
alt til Faget henørende. Ventil og
Haner til Damp, Vand og Gas. Støbe-
gods og Legeringer.

Hannibal M. Madsen

Stenosgade 1, København V.
Elektriske Artikler og Radio.
Kortbordslamper.

POUL HOLM

11. Silkegade 11.

Sports-Beklædning, Støvler og Sko.
Største Udvalg, billigste Priser.

Ørnens Vinforretning

Suensongade 1
Palæ 3866

Fører alle Slags Vine

Specialitet: ØRNEROM

Forsendes franco til Provinsen

Støt de Averterende!

Karen og Johanne Sønné
Tandlæger

Dr. Tværgade 3 - Tlf. Palæ 15

Konsultationstid 10—4
Anden Tid efter Aftale

Plombering

Smertefri Tandudtrækn.

Kunstige Tænder

Th. Møller

Nyhavn 45—47, Københ. K.
Skibsproviant — Skibsinventar

Hovedoplag for

W. B. Dick & Co., Ltd., London.
Smøreolier.

Anton Nielsen

Specialforretning i 1ste Klasses
Herreekvipering.

St. Kongensgade 1, Telefon 4160
Største Udvalg. Billigste Priser

Oskar Johansen.

Glarimester & Forgylder.

Overgaden N. Vandet 25. - Tlf. Amager 7398

Alt Bygningsarbejde udføres.

Leverandør til Orlogsværftet.

Besøg den billige

LÆDERHANDEL

Adelgade 54 — Ny Indehaver

Forlov

Smykker — Carter
Th. Sta green

Trifoliums Mælkeforsyning

Leverer altid prima velsmagende Mælk fra store

Mønstergaarde

som staar under Tilsyn af
Selskabets egne Dyrslæger.

Telefoner:

Centr. 385 (5 Ledninger).

Carl Ranch's Eftf.

Kgl. Hof - Chronometer- og Uhr - Fabrikanten.

Østergade 62,
Hjørnet af Købmagergade.

København.

Telf. Byen 3165

Telf. Byen 3185

Brødr. Brauns Skraatobak

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

UDGIVET AF MARINEFORENINGEN.

REDAKTØR: AXEL JUEL

17. AARGANG 1930.	BLADETS OG HOVEDFORENINGENS KONTOR St. Strandstræde 94, KØBENHAVN K. Telefon Palæ 2886.	HÆFTE IX SEPTEMBER
----------------------	---	-----------------------

Fra Orlogsmarinen.

Fyrmester ved Højen Fyr, *Aage Trop Friis*, har efter Ansøgning erholdt Afsked i Naade for Udgangen November paa Grund af Alder, og Marineministeriet har overfor Fyrmesteren udtalt sin Paaskønnelse af hans lange og gode Tjeneste ved Fyrvæsenet.

**
*

Søløjtnanterne af 2den Grad, *S. O. Franck, K. H. Seehusen, S. C. Carstensen, S. E. B. Grønbech, H. E. P. Tønyberg-Frandzen, S. J. Valentiner, E. J. Overbye* og *P. G. Holdt*, er udnævnt til Søløjtnanter af 1ste Grad, og

Søkadetterne *K. Hertz, K. O. Knudsen, E. Sølling, K. v. Dam, J. Bjerre Pedersen, A. C. Ohlsson* og *J. Lolle* er udnævnt til Søløjtnanter af 2den Grad.

**
*

Den 15de September møder ca. 300 Mand til Aftjening af Værnepligt ved Søværnet.

Kaptajnløjtnant *Frederiksen* skal være Forstander for Rekruttskolen paa Søværnets Kaserne.

**
*

Undermaskinmester *Vilhelm August Jensen* reddede den 11. August værnepligtig Hoved Nr. 1987, *R. Kristensen*, fra at drukne i Flaadens Leje.

**
*

Krydseren *Hejmdal* har for de i Aar afholdte Kanonskydninger faaet tildelt Udmærkelsestegn (Sølvskjold), og Krydserens Chef, Kommandørkaptajn *Godfred Hansen*, og Artilleriofficeren, Søløjtnant *H. J. Rasmussen*, har faaet et mindre Eksemplar af Udmærkelsestegnet, medens de paagældende Kanonbesætninger har faaet udbetalt de fastsatte Pengepræmier.

Skibsfarten hjemme og ude

Fra danske Værfter.

Fra Odense Staalskibsværft er afholdt Prøvetur med Motorskib „Roseville“ af Oslo paa 9025 Dødvægt Tons, forsynet med Burmeister og Wain Motorer af Krydshovedtypen med Trykforstøvning, udviklende 5300 ind. HK., Fart 14 Knob paa Last. Paa Prøverne opnaaedes 14 $\frac{3}{4}$ Mil.

Fra Burmeister og Wains Værft er søsat Motorskibet „Minerva“, bygget til et Rederi i Haugesund, og paa 9500 Dødvægt Tons. Det faar 2 Motorer af Burmeister og Wains nyeste Type, udviklende 2800 ind. HK.

Fra Burmeister og Wains Værft er 14. August foretaget Prøvetur med Motorfragtskib „Maud“ til et norsk Rederi paa 5500 Dødvægt Tons og med en Motor af B. og W. nyeste Type, udviklende 1800 HK.

Fra samme Værft er foretaget Prøvetur med norsk Motorskib „Heranger“ paa 8500 Dødvægt Tons og med 2 Motorer af B. og W. nyeste Type, udviklende 4200 HK.

Fra Helsingør Værft er 21. August foretaget Prøvetur med Damperen „E. M. Dalgas“ bygget til Rederiet „Vendila“ og paa 4750 Dødvægt Tons. Maskineriet er en Lentz Dampmaskine, udviklende 1600 HK. Fart 11 Knob.

Nakskov Værft har søsat Damper „Else“, bygget til Rederiet „Vesterhavet“, paa 2500 Dødvægt Tons med en Lentz Dampmaskine paa 850 HK, Fart 10

Knob paa Last. Afleveringen skal finde Sted de sidste Dage i August.

**
*

Verdensskibsbygningen.

Efter Lloyds Registers Statistik for Aarets andet Kvartal udgjorde Totalsummen for Skibe, der den 30. Juni var under Bygning i Verden, 3.058.000 Br. Tons. Naar Motorskibstonnagen overgaar Dampertonnagen, der bygges, med over 800.000 Br. Tons, forstaar man, hvor stærkt Motorskibene udvikler sig paa Dampernes Bekostning.

Der bygges i Storbritannien 1.392.000 Tons eller 45 $\frac{1}{2}$ pCt. af Verdenstonnagen under Bygning, før Krigen var Procenten 57.2, hvilket kan give Anledning til nogen Betragtning. Af de skandinaviske Lande kommer Sverige først med 127.000 Tons, Danmark med 116.000 Tons og Norge med 40.000 Tons.

Den søsatte Tonnage viser det Arbejde, der er præsteret, og der søsattes i Kvartalets Løb i Storbritannien 468.000 Tons, Tyskland 55.454 Tons, Forenede Stater 54.389 Tons, Frankrig 53.705, Holland 50.398, Japan 49.655, Italien 33.780, Sverige 32.300 og Danmark 31.217 Tons.

Af Motorskibe søsattes i Storbritannien 224.828 Tons, Holland 41.157 Tons, Japan 37.210 Tons og i Danmark som Nr. 4 med 29.157 Tons, samt derefter Sverige med 29.000 Tons.

Udover i Storbritannien og Forenede Stater bygges ikke Sejlskibe over 100 Tons i Verden.

**
*

Dansk Skibsbygning.

Vore Værfter har for Tiden ca. 116.000 Tons under Bygning, og naar Værfterne ligger med Bestillinger halvandet Aar frem i Tiden, skyldes dette delvis, at de danske Værker er i Stand til at sælge paa rimelige Kreditvilkaar. Vor Eksportkredit anvendes til at financiere Eksportsalg af dansk-byggede Skibe, og af de 60 Mill. Kr., som Regeringen har stillet til Erhvervslivets Disposition til Eksportkredit, anvendes ca. 25 Mill. Kr. til Kreditter for udenlandske Købere af Skibe, der bygges paa danske Værfter.

**
*

Verdensflaaderne.

I Slutningen af Juni var Verdenstonnagen paa 69.6 Mill. Tons, en Stigning paa 1½ Mill. Tons siden Juni i Fjor. Dampstonnagen er steget med 148.000 Tons, men Motorskibstonnagen med 1½ Mill. Tons. Den største Stigning har Norge med 444.000 Tons, Storbritannien med 272.000 Tons og Frankrig med 152.000 Tons, kun De Forenede Stater viser Nedgang. Siden 1914 viser samtlige Lande Stigning undtagen Tyskland, der har 963.000 Tons mindre.

I 1898 ejede Storbritannien 54 pCt. af Verdens maskindrevne Skibe, men i 1914 kun 41.6 pCt., og nu er Tallet reduceret til kun 29.9 pCt.

Sejlskibene forsvinder, og den egentlige Sejlskibstonnage i hele Verden er 825.000 Tons, heraf findes de 34 pCt. i De Forenede Stater, Finland er Nr. 2 med 70.000 Tons, og England har kun 18.000 Tons mindre Kystsejlere.

En stor Stigning har fundet Sted i Størrelsen af de maskindrevne Skibe. I 1914 fandtes kun 3608 Skibe paa 4000 Tons og mere, og nu findes 6556 Skibe, hvoraf 446 er paa 10.000 Tons og derover.

Den nuværende Tonnage fordeler sig paa de vigtigste Lande som følger: Storbritannien 20.3 Mill. Tons, Forenede Stater 13.1 Mill. og Japan 4.3 Mill., Tyskland 4.2 Mill., Norge 3.7 Mill., Frankrig 3.5 Mill., Italien 3.3 Mill., Holland 3.1 Mill., Britisk Dominions 2.8 Mill., Sverige 1.6 Mill., Grækenland 1.4 Mill., Spanien 1.2 Mill. og Danmark 1.1 Mill. Tons. Andre Lande tilsammen 4.6 Mill. Tons.

I det sidste Aarstid er Motorskibstonnagen forøget med 1½ Mill. Tons, Turbinedampere med 368.000 Tons og almindelige Dampere kun med 220.000 Tons. Motorskibstonnagen er nu 11.6 pCt. af hele Verdensflaaden, i Danmark og Norge er den 35 pCt. af Landets Flaade, i Sverige 30 pCt. og i Storbritannien 11 pCt. Af Hjuldampere findes endnu 319.000 Tons og af Specialskibe som Tankskibe, Fiskerskibe etc. ca. 10 Mill. Tons.

**
*

Elektrisk Belysning om Bord.

Den elektriske Belysning til Søs er nu saa fuldstændig gennemført, at et Skib uden elektrisk Installation maa regnes til Sjældenhederne. Den elektriske Belysning er dog ikke ældre end et halvt Hundrede Aar.

Elektrisk Lys blev første Gang i 1889 indført i et amerikansk Skib, men havde dog noget tidligere været prøvet i nogle svenske Skibe og danske Torpedobaade. Mistroen mod den elektriske Installation var imidlertid saa stor, at intet Forsikringselskab vilde

tegne nogen Risiko i det amerikanske Skib, Damperen „Columbia“, der maatte gaa uassureret fra New York til Portland, Oregon, rundt Kap Horn. „Columbia“ blev oplyst af Edisons Glødelamper, der ved Installationen blev bragt om Bord i en Kurv af en af Edisons betroede Medarbejdere.

**
*

Ny polsk Havn.

Polen vil bygge en ny Havn ved Østersøen i Nærheden af den pommerske Kyst til en Bekostning af 10 Mill. Zloty. Man begynder allerede i Aar, og Havnen skal være færdig om tre Aar. Den anlægges ved Grossendorf, en mindre Fiskerby, der ligger ved den ny Bane fra Hela til Putzig, og derfor har direkte Forbindelse med Warszawa, hvortil daglig ekspederes Hurtigtog.

Havnen skal have tre Meter Vanddybde og skal kun være Fiskerihavn, hvorfra der, ligesom fra Kolberg og Stolpmünde, skal drives Fiskeri med store Motorkuttere. Udenlandske Selskaber skal anlægge Havnen.

**
*

Britiske Værfter.

De britiske Skibsbyggere er ikke begejstrede over Udsigterne for Skibsbygningen; de har dog ikke Grund til at beklage sig over det Arbejde, de har for Tiden, men Skibe søsættes daglig, og andre nærmer sig deres Fuldendelse, hvorfor der snart bliver langt mindre at bestille paa de britiske Værfter. Der er i første Halvaar ikke bestilt mange ny Skibe, og efter den store Bestilling paa Tankskibe er det naturligt, at der maa komme en Standsning i Tankskib-Bestillinger.

Hvad almindelige Fragtskibe angaar, er der nok Tonnage for Tiden, og Rederne finder næppe Anledning til at bestille ny Skibe. Man haaber paa den ny Cunarder, men Arbejdet paa denne store Liner skal fordeles over mindst tre Aar. Da den nuværende Depression paa Verdensmarkedet ogsaa berører Liner-Rederierne er der Grund til at tro, at ogsaa disse Rederier maa vente med at forøge deres Flaader.

Som Helhed finder de britiske Skibsbyggere, at den Kontinuitet i Arbejdet, der er nødvendig for Industriens Økonomi, snart vil faa et Knæk, og det er en alvorlig Sag, at en Skibsbygnings-Industri arbejder med kun Halvdelen af sin Ydeevne.

**
*

Olieproduktionen stiger.

Paa Aarsmødet i det store Olieselskab Shell Transport and Trading Co. udtalte Formanden om Oliesituationen, at til Trods for Bestræbelserne for at begrænse Olieproduktionen var Verdensproduktionen af Olie i Fjor steget med 23 Mill. Tons imod 9 Mill. Tons Aaret forud. Totalproduktionen var i Fjor 217 Mill. Tons imod 188 Mill. Tons det foregaende Aar. Af Stigningen falder 14 Mill. Tons paa De Forenede Stater, skønt man søger at økonomisere med Olieforekomsterne. Ogsaa i Venezuela steg Olieproduktionen i Fjor med ca. 5 Mill. Tons. Man haabede, at sund Fornuft vilde komme til at raade, saa man kunde undgaa unødvendig Sløseri med Olien. Produktionen i andre Lande havde i Fjor været nogenlunde paa samme Højde som i 1928, og det var derfor særlig i De Forenede Stater og i Venezuela, at man maatte søge hidført en Bedring.

Tankskibes Fart.

Spørgsmaalet om Tankskibes Fart er blevet aktuelt efter en Meddelelse om, at nogle under Bygning værende britiske Tankskibe skal løbt 12 Knob paa Last, og at et større japanesisk Selskab endog skal holde 14 Knob.

Tankskibe staar i en Klasse for sig, fordi deres Ophold ved Land er saa kort, og medens andre Fragtskibe kan ligge indtil en eller flere Uger ved Land, ligger Tankskibene kun et Par Dage. En almindelig Fragtdampers Maskine er uvirksom en Del af Aaret, medens Tankskibets Maskine er i Aktivitet den største Del af Tiden. Tankskibets kostbare Maskine ligger derfor ikke som en død Kapital i nævneværdig Tid, men arbejder næsten uafbrudt paa sin Forrentning, og derfor kan man med Fordel give Tankskibene større Fart end andre Fragtskibe.

Hvor stor Farten skal være bliver et Regnestykke, hvor Hensyn maa tages til Pris, Forrentning, Olieforbrug, større Besætning, højere Fart, kortere Rejsetid, flere Rundrejser pr. Aar og derved forøget Transportevne. Særlig hvis Skibet skal gaa i almindelig Fart, er saadanne Beregninger nødvendige, ikke saa meget, naar Skibet skal sættes ind i et meget langt Tids-Certeparti.

Blandt de nyeste Tankskibe findes mange, som gør 11½ Knob paa Last, og nogle holder 12 à 12½ Knob. Hvorvidt man skal blive staaende herved eller

gaa til noget højere Fart, maa afgøres ved Beregninger. Her maa man lægge Mærke til, at det japanesiske Tankskibsrederi „Nippon Tanker Kaisha“ nu bygger et Tankskib paa 12.000 Dødvægt Tons, som faar 14 Knobs Fart. Dette Skibs Motor udvikler 7200 HK., og Prisen bliver 40.000 £ mere end for en Maskine, der giver 10½ Knobs Fart. Rederiet har altsaa fundet, at det kan svare Regning at gaa til et saa stort ekstra Udlæg for at faa den højere Fart.

**

Motorskibsbygningen.

„Motor Ship“ meddeler, at der i Aarets første Halvaar er bygget 105 Motorskibe paa tilsammen 666.000 Tons, og heraf er 40 Motorskibe paa ialt 258.000 Tons bygget i Storbritannien, 13 i Sverige, 12 i Danmark og 12 i Japan. Der vil i Aar blive bygget 200 til 220 Motorskibe, repræsenterende 1.4 Mill. Tons imod i Fjor 181 Motorskibe med ca. 1.1 Mill. Tons.

Virksomheden i Motorindustrien stimulerer flere andre Industrier, som har mærket Depressionen, nemlig Maskinværksteder og andre. Man maa regne med en livligere Efterspørgsel efter Tin, af hvilket Metal der bruges fire Gange saa meget som i en almindelig Dampmaskine.

Fra fremmede Mariner.

England.

Nybygningsprogrammet for 1930 blev af Regeringen udskudt til Resultatet af London-Konferencen forelaa, og i Budgetforslaget medtoges derfor ingen Nybygningsbudget.

Den 2. Juli er Nybygningsprogrammet for 1930 forelagt Parlamentet, og Programmet omfatter følgende Enheder hovedsagelig til Erstatning for ældre Materiel:

- 3 Krydsere med 15,2 cm K.
- 1 Jagerflotille (1 Flotilleleder og 8 Jager).
- 3 U-Baade.
- 4 Sloops.
- 1 Netudlægger- og Maalslæbeskib.

Budget.

Samtidig med Forelæggelsen af Nybygningsprogrammet for 1930 stilledes Forslag til Tillægsbevilling paa den nugældende Finanslov om en samlet Sum paa 208.200 £, idet der til Bygningen af de 3 U-Baade af 1929-Programmet afsattes et 1. Afdrag paa 183.600 £ og til Nybygninger af 1930-Programmet ansattes 24.600 £.

De engelske Dominions deltager i de fælles Forsvarsudgifter ved at bekoste deres egne Styrker og Etablissementer med følgende Budgetter:

Canada	3.600.000 £
Australien	2.343.000 £
Ny Zeeland	750.017 £ ¹⁾
Syd Afrika	81.517 £

¹⁾ Heri indbefattet 125.000 £ til Singapore Basis og 100.000 £ til Krydseren „New Zeeland“.

Skoler.

I Slutningen af April paabegyndtes et „Senior Officers Technical Course“. Til at gennemgaa Kursuset bestemtes Officerer af Kommandørklassen, bl. a. Chef for „Repulse“, fhv. Chef for „the Naval Air Division“, Chefen for 1. Jagerflotille og Chefen for Krydseren „Concord“ m. fl.

Øvelser og Togter.

Atlantehavsflaaden har Øst for Skotland afholdt de aarlige Foraarsøvelser i Maj Maaned. Foruden forskellige Skydninger med Kaliberammunition har der været afholdt Fuldkraftsprøver for „Tiger“, som nu udelukkende anvender Olfyring. Der opnaaedes en Fart paa 27 Knob.

Efter Forslag fra „the Fleet Meteorological Committee“ har Admiralitetet bestemt, at der i Fremtiden under Krigsforhold vil blive tilkommanderet Flagskibene en meteorologi-uddannet Officer til Tjeneste i Staben med Vedtegning „Fleet Meteorological Officer“.

*Finland.**Nybygningsprogram.*

Regeringen har besluttet at bevilge 8 Mill. F. M. til Bygningen af Motorfartøjer og 4 Mill. F. M. til Bygning af et Øvelsesskib for Marinens Personal. Det er anført i Forslaget, at man maa antage at faa den bedste Uddannelse i et Sejl-skib, og at man har søgt Køb af et færdigbygget Fartøj.

De projekterede 2 Panserskibe skal have diesel-elektrisk Maskineri med 4 dieselmotordrevne elektriske Generatorer, som skal give Strøm til 2 elektriske Propelmotorer. Man søger herigennem en betydelig Vægtbesparelse, som kan komme Skibenes Kampegenskaber til Gode. Maks.-Farten formenes at blive 16 Knob.

Under Bygning er for Tiden:

- 2 Panserskibe.
- 3 større U-Baade (ca. 450 ts).
- 1 mindre U-Baad (ca. 100 ts).
- 4 Motortorpedobaade.

U-Baade. Den første 450 ts. U-Baad til den finske Flaade løb af Stablen d. 1. Juni og fik Navnet „Vetehinen“.

Den 2. Juli løb den anden finske U-Baad af Stabelen paa Sandvikens Værft i Helsingfors.

Baaden er paa 100 ts og indrettet til Mineudlægning. Den fik Navnet „Sankko“ (Odder“).

Italien.

Jagere. Under Fartprøverne har den nye Jager „Nicoloso da Recco“ (Depl. 2110 ts) opnaaet en Fart paa 41,5 Knob — 3,5 Knob mere end beregnet.

U. Baade. D. 1. April er Mine-U-Baaden „Filippo-Corridoni“ sat i Vandet i Tarento.

Baaden hører til 1927-Programmet og er af Type som „Marcantonio-Brogadino“. Depl. 825/1038 ts, Fart 14,8 Knob, Arm. 1×10,2 cm K., 4×533 m/m Torp. Rør samt 2 Udlægningsskakter for ca. 24 Miner.

D. 27. April er U-Baaden „Delfino“ sat i Vandet. Depl. 875/1090 ts, Arm. 1×10,2 cm K., 8×533 m/m Torp. Rør.

Krydsere. D. 23. April løb følgende nye Krydsere af Stablen: „Zara“ og „Fiume“ (10.000 ts) samt „Giovanni della Bande-nere“ og „Albertodi-Giussano“ (5300 ts). 10.000 ts-Krydserne faar en Hovedarmering paa 8×20,3 cm K., 2×10,2 cm K., samt 8×533 m/m Torp. Rør. Fart 32 Knob.

De 2 5300 ts-Krydsere faar en Hovedarmering paa 8×15,2 cm K., 8×10,2 cm A. L. K. samt 3×533 m/m Torp. Rør. Fart 37 Knob.

Skoleskibe. Paa Værftet i Castellamare har man paabegyndt Bygningen af et Skoleskib af samme Type som „Christoforo-Colombo“. Depl. 2958 ts, Lngd. 66 m, Arm. 6×76 m/m A. L. K. Skibet vil faa Navnet „Americo-Vespucci“.

Ministerraadet har d. 30. April — umiddelbart efter Londonkonferencens Afslutning — bestemt, at der i 1930/31 skal paabegyndes Arbejdet paa

- 1 10.000 ts Krydser „Pola“.
- 2 5100 ts Krydsere „Monte Cuculli“ og „Attendolo“.
- 4 1240 ts Jagere.
- 22 U-Baade — heraf 4 paa 1390 ts af „Balilla“-Klassen.
- 6 810 ts Mineskibe.
- 12 610 ts Defensionsfartøjer.

Dette giver den italienske Flaade en Forøgelse paa ca. 42.000 ts i Nybygninger.

Naar dette Program er gennemført, vil Italien besidde en Flaade af følgende fuldt moderne Typer:

- 6 10.000 ts Krydsere 20,3 cm K.
- 6 51—5500 ts Krydsere 15,2 cm K.
- 12 2000 ts Flotilleledere.
- 24 12-1400 ts Jagere.
- 32 U-Baade nemlig:
 - 4 „Balilla“-Klasse (1400/1600 ts).
 - 4 „Goffredo Mameli“ (820/1000 ts).
 - 4 „Vettor Pisano“ (830/1000 ts).
 - 4 „Fratelli Bandiera“ (850 ts).
 - 2 „Luigi Settembrini“ (850 ts).
 - 4 „Squalo“ (835 ts).
 - 7 „Argonauta“ (626 ts).
 - 1 „Fieramosca“ (1400 ts).
 - 2 „Filippo Corridoni“ (825/1038 ts).

Dette Nybygningsprogram er blevet stærkt kommenteret i den franske Presse.

Budget.

Den italienske Regering besluttede d. 29. Juni at forøge Militærudgifterne for 1930/31 med 500 Mill. Lire.

Af denne Sum vil 300 Mill. Lire føres til Hærens Budget, 100 Mill. Lire til Flaadens Budget, 80 Mill. Lire til Flyvevæsenet og 20 Mill. Lire til Militstropperne.

Ved Udgangen af 1929 var den engelske, franske og italienske Flaade fordelt paa følgende Maade:

	England.		Frankrig.		Italien
	Atlantehavet.	Middelhavet.	Atlantehavet.	Middelhavet.	Middelhavet.
Slagskibe ...	11 (3)	6	2	7 (3)	4 (2)
Hangarskibe	2 (1)	2	—	1	1
Krydsere ...	7 (17)	9	6 (3)	4 (1)	9
Flotilleledere	2 (8)	5	4	8	6
Jagere	32 (48)	34 (2)	17	26	53
U-Baade ...	26 (11)	7	9	32	40
Ialt...	80 (88)	63 (2)	38 (3)	78 (4)	113 (2)

(Tallene i Parentes angiver Skibe i Reserve).

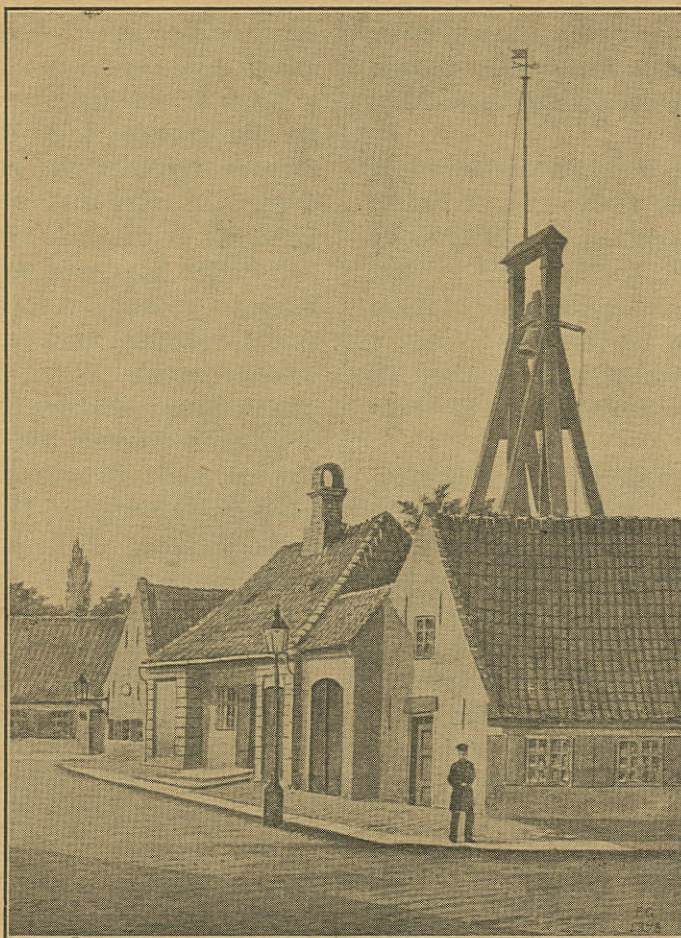

1630 — NYBODER — 1930

Søndag den 7. September afholdtes paa den smukke Plads ved Christian den IV's Statue i Nyboder en Højtidelighed i Anledning af Nyboders 300-aarige Bestaaen.

Det var Foreningen „Nyboders Minde“, der havde Æren af det udmærkede Arrangement, og Højtideligheden forløb stilfuldt og smukt og overværedes trods det storm- og regnfulde Vejr af en meget talrig Forsamling, hvoriblandt som særlig indbudte mange af Flaadens højeste Autoriteter, Officerer og Embedsmænd.

Vi bringer nedenfor Digteren *Axel Juels* Prolog,

som fremsagdes af Forfatteren efter at Foreningens Formand, Fabrikant *Ringe*, havde aabnet Højtideligheden ved en Velkomsttale.

Vi bringer ligeledes Kommandanten i Nyboder, Kommandør *Bloch's* Tale og Foreningens Sekretær og Festens Hovedarrangør, Værkfører *Rasmussen's* Foredrag. Imellem Talerne afsang Forsamlingen forskellige Nyboder-Sange, og Flaadens udmærkede Musikkorps musicerede og bidrog med de gamle smukke og raske Sømandsmelodier i høj Grad til, at Højtideligheden fik det rette maritime Præg.

Prolog

Af Axel Juel

*Tre Hundrede Aar — hvad lader de tilbage?
Tre Hundrede Aar — kun Stormands Borg bestaar
som Mindebolig for de svunde Dage,
mens Livet skifter Virkested og Kaar;
de nye Maal de gamle Midler vrage,
og Tidens Værk med Tiden selv forgaar;
kun det kan skærme skørnet Mur og Planke,
at de er eet med Fortids Ry og Tanke.*

*Men hvorfor har da Tiden villet spare
de Huse hér, hvor intet stort er hændt,
den ringe Bolig for en navnløs Skare
af jævne Mænd, for Lunets Drøghed kendt,
som for et Liv i Armod, Kamp og Fare
fik liden Tak og ingen Ros paa Prent,
saa lidet Ry som denne Verdens Goder,
hvorfor har Tiden værnet om Nyboder?*

*Vel lyser intet Navn til evigt Minde,
som ingen Taarne løfter sig mod Sky,
men Nybo'rsfolket glemmes ingen Sinde,
fordi det tjente hele Danmarks Ry;
det levede et trofast Liv herinde
og elskede den lille, lave By —
her følger vi dets brave Hjerte banke
til Hæder for Kong Christians Husbond-Tanke.*

*Naar Vejret vandrer over disse Huse,
udfoldes for vort Syn Fregattens Sejl,
vi hører Rikken knage, Spøen bruse
for Galionen over Havets Spejl,
ser Vejret vælde frem af Skyers Sluse
og Gasterne til Tops i drivvaad Drejl
at holde Udkig efter Skær og Grunde
mod Polens Is og Sydens Palmehunde.*

*Vi ser dem, naar til Kamp de højste Flaget
saa muntre, som de sad i „Brokkens Bod“;
for ham, der stod paa Broen under Slaget,
var de den Trygheds Ro, der bar hans Mod;
de svang den blanke Hat, naar Skuddet braged,
og navnløst segnede de, hvor de stod,
de bar hans Navn mod Ærens lyse Tinder,
og lever selv i svunden Stortids Minder.*

*Saa vil vi ønske da, at de, som raade,
vil værne dette Folke-Monument
for dem, der tjente tro den danske Flaade,
men kun fik liden Tak og Ros paa Prent,
vil vide det til Landets Ry og Baade,
at Slægter følger dem, hvis Dont er endt,
saa alle Nybo'rs brave Sømandssjæle
faar deres gamle Hjem til Eftermæle.*

Tale for Nyboder.

Af Kommandant i Nyboder, Kommandør I. C. D. Bloch.

Nyboders Historie er nøje knyttet til den danske Flaades Historie, og saavist som den danske Flaade har gjort sit Land Ære, saavist skyldes dette i høj Grad Folkene fra Nyboder.

Her boede Haandværkerne, der tømrede, smedede og riggede Skibe, der stod paa Højde med de bedste i Verden. Vor skønne Modelsamling paa Holmen er Vidnesbyrd derom. Her boede de Folk, der bemandede Skibene. Herfra kom en Del af Heltene fra Køge Bugt, Marstrand, Kongedybet og Helgoland. Herfra drog de ud for at tugte Sørøverne i Middelhavet og for at hævde vore oversøiske Forbindelser til Gavn for vor Søhandel.

Men ikke alene i Krigens Tjeneste har Nyboderfolkene virket. De har dannet Kærnen i Besættningerne paa Galathea, Tordenskjold og Valkyrien, hvis Togter i Videnskabens og Handelens Tjeneste har været til Ære og Gavn for vort Land. Og saaledes kan der nævnes Eksempler paa Nyboderfolkenes gode Arbejde i Fædrelandets Tjeneste lige til og i Nutiden.

Under Sikringen af Sejladsen i vore Farvande under Verdenskrigen satte adskillige af Nyboders Folk Livet til ved Uskadeliggørelse af Miner.

Her ude fra kommer den betroede Del af Besættningerne i vore Undervandsbaade, Flyvebaade og til Inspektionsskibene i vore arktiske Farvande, en Tjeneste der kræver Mod, Udholdenhed og Dygtighed.

Ogsaa ombord i „Dana“ udførte Nyboderfolk en Gerning, der bidrog til at sikre det lille Skibs Sejlads over Verdenshavene paa dets berømmelige Togt.

Hvilken Lod og Del har nu Nyboder i Beboernes gode Optræden? Nyboder var det fælles Hjem for disse Folk. De vidste, at naar de drog ud, efterlod de deres Kære i gode Venners og Naboers Varetægt,

og at retsindige og hjælpsomme Foresatte vilde tage sig af dem, hvis nogen vilde fortrædige dem.

Naar de var hjemme, hyggede de sig paa fornøjelig Vis, saaledes som vi har hørt om det i Dag. Det farende Nyboderfolk har sandet, hvad der staar i Visen: „at rejse bort en liden Stund og komme hjem igen, saa er man saa kær for sin lille Ven“.

Nyboder har været en godt Hjem for Slægt efter Slægt, det viser den rørende Kærlighed, Folkene nærer til Nyboder, naar de først har vænnet sig til Forholdene herude. De vil nødig herfra, før de skal ud paa Holmens Kirkegaard.

De ydre Former har skiftet med Tiden, men Beboernes gode Egenskaber er bleven bibeholdt: det gode Kammeratskab, Hjælpsomheden mod gamle og svage, Glæden ved Livet trods beskedne Kaar og en traditionsmæssig Lyst og Trang til at yde det bedste i Statens Tjeneste. Saadanne Egenskaber fostres bedst under Forhold som her i Nyboder.

Nu drager der sorte Skyer op over Nyboders hidtil saa klare Himmel. Mægtige Stemmer siger: „vi har ikke længer Raad til at lade de lave Længer brede sig paa den brede Grund. Den er 6 Millioner Kroner værd, og Staten faar ingen Renter af denne Værdi, da den beskedne Husleje, der kan kræves af Nyboders Befolkning, kun dækker Administrationen, Vedligeholdelsen og beskedne Forbedringer.“

Vi herude spørger nu det danske Folk: kan vi ikke give Afkald paa denne Indtægt for at bevare den mest karakteristiske Bydel i Landet, der afgiver Bolig for en Befolkning, der gør sit Bedste for at slægte sine Forgængere paa som Statens gode Tjenere. Lad os haabe, det bliver besvaret med et: „Jo, vi har!“; og lad i dette Haab raabe et Hurra for vort gamle, kære Nyboder!

Foredrag om Nyboder.

Af Værkfører W. H. C. Rasmussen.

Enhver Københavner, og de fleste, der har gæstet Hovedstaden, kender disse lige Rækker af smaa, gule Huse, der — som en By i Byen, ligger her mellem Østre Anlægs- og Grønningens smilende Parkanlæg, tæt ved Havn og Orlogsværft.

Da Chr. d. IV grundlagde denne Sømandsby Aar 1630, var der sikkert stærk Trang til at faa Holmens og Flaadens stærke Mandskab indkvarteret saaledes, at det var under stadig Opsigt og Kommando, hvilket ikke kunde gennemføres, naar det boede til Leje rundt i Byen. Samtidig var det en Fordel for begge Parter, naar Regeringen kunde byde alle Holmens Folk Boliger til rimelig Pris.

Før Nyboder blev oprettet, havde man de saakaldte „Skipperboder“, der var beliggende ved Holmens Kanal, men disse, som væsentlig var Boliger for Officere og „Højbaadsmænd“ — deraf Navnet „Skipperboderne“ — var efterhaanden blevet for trange til

det stadig voksende Flaademandskab; thi Sømagten vedblev at gøre store Fremskridt.

„Chr. d. 4.“ udskrev — i Aaret 1615 — ikke mindre end 1500 Søfolk fra Købstæderne og Landet til fast Tjeneste ved Søværnet og gav dem Lønning saavel i Freds- som i Krigstid. Men hvor skulde alle disse mange Mennesker bo?

Det kunde jo give Anledning til Uorden, naar det store Antal fæstede Bo paa Holmen, og desuden var Pladsen der snart optaget, og det samme var Tilfældet med „Skipperboderne“; man maatte då ty til at lægge Folkene i „Borgeleje“, en Art Indkvartering hos Byens Borgere, der selvfølgelig ikke var helt glade for denne Foranstaltning, men de maatte dog finde sig deri; thi Byen var jo „Kongens By“ og det fornemste Sted for „Majestætens Flaade“. Men som det saakaldte „Bor-

geleje" var til stort Besvær for Værterne, saaledes skadede det ogsaa Arbejdet paa Holmen; thi Folkene, der jo ikke var samlede paa eet Sted, var skam ikke altid lette at finde, naar man havde Brug for dem. Alle disse Ulemper kunde ophæves, naar der blev opført særlige Boliger ogsaa for det menige Mandskab, — og saaledes opstod Nyboder. — —

København, hvis Vækst tiltog Aar for Aar, var nu nær ved at sprænge de Baand, som Fæstningsværkerne lagde paa Byens Udvikling. Østerport, der dannede Grænsen mod Øst, stod paa „Chr. d. 4.“s Tid for Enden af Østergade ved Kongens Nytorv, der dengang blev kaldt for „Hallands-Aas“. Her udenfor paa store fælleddignende Arealer, der kun var meget spredt bebygget, fik en Mand, Thomas Hansen, dengang kaldet „Tommi Wolmeister“, Ordre til at grave Fundament og jævne Grund under de nye „Baadsmandsboder“, og Murermester Jørgen Timian overtog Opførelsen af Husene.

I Løbet af 17 Aar lykkedes det Kongen at faa opført 20 dobbelte etetages Huslænger med ca. 600 Boliger, og Arealet hertil udgjorde ca. 18 Td. Land.

Gaderne i Nyboder var 25 Alen brede, Husene var opmurede og solide og betragtedes — efter Datidens Forhold — som sunde og gode at bo i. — „Chr. d. 4.“

kan maaske faa Æren for at være den første, som anlagde de i Nutiden saa moderne Rækkehuse, — Typen var den, De kender saa godt — den lave Længe, der liggør i Paulsgade mellem Borgergade og St. Pouls Kirken.

Traadte man ind i en saadan Nyboderlejlighed, kom man først ind i Forstuen, der var 2½ Alen i Kvadrat — og hvis Bredde fortsattes gennem Køkkenet ud til Gaarden og dannede saaledes Gennemgang mellem Gaard og Gade.

Køkkenet, der havde en stor aaben Skorsten, var fælles for de to Lejligheder, hvoraf Huset bestod, og disse var kun adskilte ved en tynd Brædevæg. Selve Lejlighedernes Beliggenhed i Forhold til Verdenshjørnerne var ret uheldig, idet den Lejlighed mod Nord kun i Sommermaanederne havde en Smule Morgensol, medens Nabolejligheden mod Syd var besværet af Varmen. Autoriteterne regnede da ogsaa med denne Mangel, idet de brugte Betegnelsen: „Solsiden og Skyggesiden“, — og disse Udtryk gaar jo igen selv i vore Dage.

Der menes, at Boligerne fortrinsvis var bestemte for gifte Mænd, der i disse kunde have deres Familier hos sig. Holmens Folk ansaa det jo ogsaa altid for saare vigtigt at have „Tag over Hovedet“ — og

det, at faa tildelt „Kongens Hus“ i Nyboder, var den gang eftertragtet som en stor Gunst. — Ved Indflytningen fik Beboerne et saakaldt „Husbrev“, — en Art Kontrakt, hvori alle Pligter og Rettigheder var optegnede, — altsaa noget lignende som den nuværende „Husbog“. — Bolig fik de Mænd, der havde udmærket sig ved Duelighed, eller som tegnede sig til Tjeneste paa et vist Antal Aar, eller paa Livstid; Resten maatte saa søge Logi i Byen — det var ihvert Fald Tilfældet ved Nyboders Kulminationspunkt i Aaret 1772.

— De ugifte af Mandskabet maatte indlogeres hos Familiefædrene, og det berettes, at der levede ofte indtil 16 fremmede Personer — foruden Værtens Familie — i en lille Beboelseslejlighed paa 45 Kvadratalen; men saa blev ogsaa Loftrummet taget til Hjælp. — Det er jo forstaaeligt, hvilken Forvirring der maatte herske i Køkkenet ved Middagstid, naar der var fire-fem Kogerier i Gang paa én Skorsten, og Fristelsen laa jo nær at snuse i hverandres Gryder; ofte faldt der maaske en Klat Sod fra Skorstenen ned i Maden, men det maatte man altsaa finde sig i — og være glad til, at man i det hele taget havde et Sted at koge.

Medens Husenes Ydre blev vedligeholdt paa „Kongens Regning“, maatte Beboerne selv sørge for Udbedring og Vedligeholdelse af det Indre; og forsaa vidt dette forsømtes i stærk Grad, blev der i Lønne afkortet det Beløb, som Reparationen kostede. — Med Aarene faldt denne Bestemmelse bort, og Staten overtog Vedligeholdelsen, der udførtes efter den saakaldte „Husbesigtelse“; men i de fleste Tilfælde pyntede man selv op for Familiens Skyld.

Udvendig blev Huset afpudset og hvidtet samt smykket med pralende Farver; hver Hus fik sin — ganske efter Beboernes forskellige Smag. — Det maa have været farverigt den Gang! — Under Taget blev der opsat Tagrender af Træ, og der blev anbragt Bislag udenfor Døren — ja, der blev endog bygget hele Portaler af Bliksager, Konkylier og kasserede Billedhuggerarbejder fra ophuggede Skibe.

Indvendig i Værelserne farvede man Væggene, — ja, der var endda dem, der spenderede Paneler af Sejldug eller Træ; — og Vinduerne, der i ganske smaa Størrelser var indfattet i Bly, blev af mange forbedrede med Træsprosser. — Lofterne tætnede man ved at lægge et tykt Lag Ler ovenpaa Loftbrædderne; — og i enkelte Tilfælde lagde man Brædder ovenpaa de kolde Ler- eller Murstensgulve, for at dæmme lidt op for Fodkulden, der især var knugende for Børnene, hvis Fodtøj ikke altid var i den bedste Orden. — Kakkelovn kendtes ikke i gamle Dage som hørende til Boligen. Vilde man have en saadan, maatte man selv leje den. — Man gav én Rigsdaler om Aaret i Leje for en Ovn, der var 1 Alen dyb, 1 Alen høj og 16 Tommer bred, og et saadant Monstrum vejede 1 „Skippund“, 150 kg. — Hvor Familien var talrig, blev der opsat Sengesteder overalt i Stue og Kammer, og kun i de sjældne Tilfælde, hvor en Familie havde „dobbelt Hus“, kunde der indrettes en Stadsstue eller saakaldt „Søndagsstue“. Her var

alt, som der var blæst. Det vigtigste Møbel var Dragkisten, og her prangede det kinesiske Porcelæn; og under Loftet hang enten et af „Fatter“ selvgjort Skib eller et Strudsæg, der var Vidnesbyrd om Ejermændens lange Togter. Der var ligeledes den lille Kanapè, Spejlet og Billederne paa Væggen med allehaande maritime og bibelske Emner, som alt var sikre Kendetegn paa Familiens relative Velstand. — I Forstuen var der anbragt en simpel Trappe eller Stige, som førte op til Loftet — men i Mangel af denne maatte man nøjes med et Tov, der gav de paagældende Lejlighed til at vedligeholde deres Behændighed i at klatre; — de gamle Nybo'rsdreng kunde altsaa spare sig at gaa til Gymnastik — Klatringen var Motion nok!

Gik man ud paa Gaardspladsen, var der, foruden forskellige Skure, som var Beboernes private Ejendom, ogsaa Brønde, der skulde råde Bod paa den herskende Vandmangel. Den største Del af Gaarden var dog omdannet til en lille indhegnet Have. Her saa man Popler, Syrén, Stikkelsbær- og Ribbuske skyde frodigt op af den fugtige Jordbund og udgøre Havens eneste Pryd — hvis ikke der var opstillet en „Gibsmænd“ eller en afskediget Galionsfigur, der henlevede sin Alderdom her under Træernes Skygge som en Art Vogter af Havens Fred. Og endelig var der Flagstangen, fra hvis Top *Dannebrog* vajede paa Fest- og Mærkedage.

Nyboders Befolkning har ikke altid været lige velset af den øvrige By's Indvaanere; det var dem saaledes — under strenge Straffe — forbudt at færdes paa Volden, samt at gaa udenfor Byens Porte paa Søndage, for ikke at forstyrre den „hæderlige Befolkning's Søndagsglæde“. Disse Tilstande var dog kun raadende i de ældste Tider; thi eftersom Aarene gik, og Nyboders Beboere blandt andet fik Prædikatet: „den mest danske Del af Befolkningen“ — man vilde nemlig ikke finde sig i at blive kommanderet paa Tysk, saaledes som Landsoldaterne maatte — steg Nyboder i Agtelse — ogsaa paa Grund af Befolkningens Mod og Tapperhed i de forskellige Søslag; ligeledes naar der var Ildebrand i Staden, var de brave Holmensfolk altid i første Række med en hjælpende Haand — og de før saa haarde og meningsløse Undtagelsestilstande blev ophævet for Nyboder; idet Beboerne blev regnede for ligesaa gode som Byens øvrige Borgere.

Man fik i gamle Dage udbetalt Lønningen i Naturalier, der pr. Maaned bestod af et Par Skæpper Rug, som ganske vist var umalet og saaledes maatte bringes ud til en af de mange Møller, der omgav Byen — endvidere: 2 Ottingkar Gryn, 5 Pd. røget eller saltet Flæsk, 8 Pd. saltet Okse- eller Islandsk Lammekød og endelig 6 Pd. Smør.

Disse Madvarer var ikke altid lige friske, thi det hændte ofte, at et af Orlogsskibene havde haft dem med paa Langfart. Men man turde ikke mukke den Gang, men maatte tage Forholdene, som de nu en Gang var. — Senere blev dette Kostreglement ophævet, og der indførtes Lønninger, som ganske vist var saa smaa, at Husfædrene maatte søge Bibe-

skæftigelse enten ved haandværksmæssigt Arbejde i Hjemmet eller paa Teatrene eller i Forlystelseshaver — ved Kastegyngen eller andre Steder; Holmensmanden var brav og paalidelig og var velset overalt.

Man matte dengang slide haardt for at faa nok til Familiens Udkomme; Holmensmanden maatte om Sommeren stille til Arbejde paa Holmen Klokken fire om Morgenen — og Fridage kendtes saa godt som aldrig dengang, kun naar det indtraf med Frost. Og da man i de Tider ikke kendte Brugen af Termometer, saa satte „Mutter“ en Kop Vand i Vindueskarmen. — Om Morgenen entrede hun saa tvers over Fatter ud paa det kolde Stengulv paa sine bare Fødder, og naar hun saa, at Koppen var bundfrossen, kunde hun gaa i Seng igen og lade „Fatter“ sove videre; thi saa blev der ikke arbejdet paa Holmen den Dag.

Man har sagt mig, at naar Nyboder skulde omtales, burde *Nyboders Kvinde* ikke glemmes. — Nej, selvfølgelig!

— Nyboderkvinden gjorde ogsaa sin Indsats for Skabelsen af de Minder, der mere end noget andet knytter de barnefødte herude til Barndomshjemmet, hvori Moderen var Midtpunktet og Symbolet paa alt, hvad der var godt og hyggeligt. Hun var den nødvendige milde Modsætning til den ofte buldrende og kommanderende „Fatter“, som — skønt hjertensgod i Bunden — til Tider maatte tage sit strenge Ansigt paa for at haandhæve den Disciplin, der nok kunde være nødvendig i de Hjem, der husede fem—seks raske Nyboderdrengene. — Nyboderpigerne havde et godt Ry paa sig. De var bekendte for, at deres Hænder sad rigtigt paa „Skafterne“, og den Mand, der fik en Pige fra Nyboder til Hustru, blev i Almindelighed ikke narret.

Den unge Hustru var fra Barn af ikke uvidende om det Ansvar, som hvilede paa Husmoderen for at kunne faa det mest mulige ud af de meget smaa Midler, der dengang stod til Familiens Disposition.

Mange gode og anerkendte Forfattere har givet smukke Skildringer af Nyboderkvinden; men jeg skal læse for Dem et Par Vers af en Sang, som en af Nyboders egne Forfattere, afdøde Tømmermand L. Arentekt, har skrevet:

„Brødre, vi ved et Sted,
som ligger tæt herved,
kaldet Nybo'er, grumme let at finde,
simpelt der er — og smaat,
men hyggeligt og godt
gør vort Hjem, den brave Nybo'erkvinde.

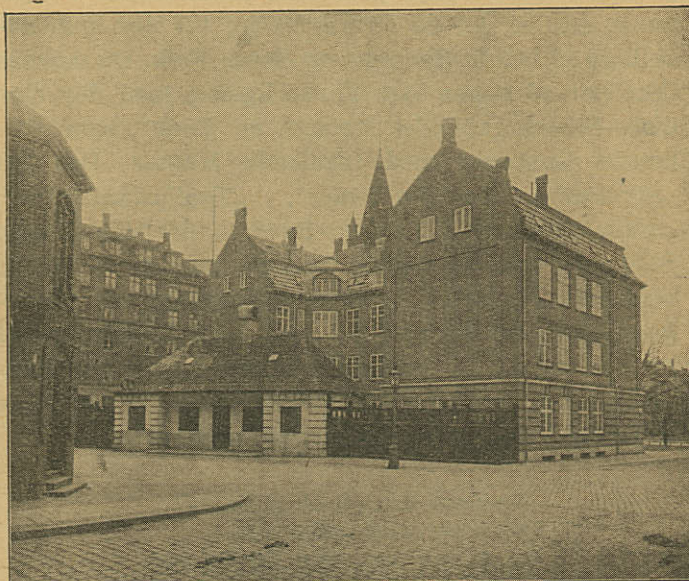
Mindes vor Barndomstid —
mangen en lille Strid
hørte vi, naar Nød i Hjem var inde,
hvem var det da, som bar
Byrden for os og Fa'r?
Det var Mo'r, den brave Nybo'erkvinde.

Husker Du Farens Tid —
Danmark da kaldte hid

sine Gutter — Sejrens Krans at vinde.
Før vi vort Hjem forlod,
da styrkedes vort Mod
ved et Smil af Nybo'ers kække Kvinde.

Saaledes, og paa mange andre Maader, har Nyboders Kvinde ogsaa sat sit Præg paa Nyboders Historie.

— Der hvilede endnu i Begyndelsen af forrige Aarhundrede et Slags Stavnsbaand over Nyboders Befolkning; — hvis Faderen hørte til Matroskorpset, maatte Sønnen samme Vej, var han Skibsbygger, skulde Drengen ogsaa oplæres i samme Profession, efter at han var udgaaet fra en af de i Nyboder oprettede Skoler. En af disse laa i Gaasegade, hvor der undervistes over 200 Drengene, der alle var indskrevet i fast Tjeneste, hvorfor de fik Uniform og Kost. De kaldtes for *Rugdrenge*, *Kostdrenge* og *Kompagnidrenge* — alt eftersom de steg i Klasserne. Justitsen var haard; Ris og Tamp blev der ikke sparet paa. — Det fortælles, at engang blev omtrent Halvdelen af Drengene afstraffet paa samme Dag. Om Søndagen maatte 2 Klassers Drengene stille for at marchere til Holmens Kirke og deltage i Guds-

tjenesten. Om Vinteren sad de og rystede af Kulde og gabede — saa man kan vist ikke paastaa, at denne Form for Kirkegang havde nogen særlig gavnlig Indflydelse paa de bekendte *raske men urolige* Nyboderdrengene.

— Man giftede sig tidligt, og for det meste tog Nybodergutten en Nyboderpige. Det vakte formelig Uvilje, naar man ude fra „Byen“ trængte ind paa dette Omraade. Men ingen kunde gifte sig uden Tilladelse fra *Nyboders Kommandant*. Han var ansat som den højeste Myndighed i Nyboder og skulde vogte Skik og Orden, og derfor betragtedes det som en Selvfølge, naar han paasaa, at Mandskabet kun ægtede „*hæderlige Fruentimmere*“.

Ved Bryllupsfesten fik man to Fridage og ligeledes ved Barsel. — Det hændte ofte, at *Marinens Officerer* stod Faddere og efter Daaben aflagde Visit i Nybo'ershjemmer. Saa var der rigtig pudset og poleret overalt; og naar de høje Herrers Vogn holdt

for Døren, tog man et *Vinduesskod* af og lagde over den dybe Rendesten.

— Klokken fire ophørte Arbejdet paa Holmen, og medens Klokken klemtede, stævnede Folk hjem til Nyboder, fra hvis Skorstene Røgen steg til Vejrs, og hvor Gaderne duftede af Middagsmad. — Om Aftenen drog Tappenstregen gennem Nyboder, den trak op fra „Vagten“, drog ned ad Borgergade, om ad Delfingade og hjem ad Rigensgade. Forrest gik en Underofficer med en Lanse, dernæst Trommeslageren og endelig et Par Vægttere. Naar „*Tap-to*“ var slagen, maatte ingen Underofficer eller Menig vise sig paa Gaden uden Passerseddel.

Medens Tappenstregens Trommehvirvler rullede gennem Gaderne, begav man sig som Regel til Køjs i de smaa Kahytshjem, og snart havde Freden sænket sig over Søfolkets gamle By.

— Naar Nybodermanden skulde til og fra Arbejdet paa Holmen, gik han jo om ad *Toldbodvejen*, og denne maa selvfølgelig nævnes, naar Talen er om Nyboder og Holmen. Det, der gjorde denne Gade — eller rettere Vej — karakteristisk, var vel de mange Beværtninger, som fandtes der; men naar det menes, at disse levede højt paa Holmensmandens Pengepung, saa er det en *Overdrivelse*; thi der kom adskillige af baade Havnens og Søens Folk. De nævnes ikke her af nogen Art Forherligelse, men der blev disse Steder „spundet mangan en Ende“, som forlenede Gæsterne med tiltalende Humor. Der laa „*Strilavs*“, *Hattefutteralet*“, „*Toldbodkælderen*“, „*Møllehuset*“ og „*Brokkens-Bod*“ — det sidstnævnte Sted gav nok de største Snapse. Der er — af en ubekendt Forfatter — skrevet følgende om „*Brokkens-Bod*“, der laa paa det Sted, hvor Havnevæsenet nu har, og C. K. Hansen tidligere havde sin Kontorbygning. — Sømanden vender hjem fra sin lange Rejse og finder „*Brokkens-Bod*“ nedrevet:

„*Brokkens-Bod*“, hvor er du nu?
Den Onde sku' tordne i'et.
Nu er der tomt, hvor før du stod,
du ku' dog gerne ha' biet
til vi kom hjem fra fjerne Strand,
— hvi blev du ej saa længe?
Aah, Venner! Hvor skal vi nu gaa hen
og faa en Snaps for Penge?
∴ Den var jo rar, den var jo rar,
den var jo rigtignok rar,
hva' beha'r? ∴:

„Det var et herligt Sted, og sundt;
dér fik man danske Snapse,
og dér gik Skraaen Stuen rundt,
og dér kom ingen Lapse!
— Det var solide Folk, der kom,
som inte brugte Briller,
og „*Fløjtekar!*“ sang højt derom
med Bas og dybe Triller!
∴ Den var jo rar, den var jo rar,
den var jo rigtignok rar,
hva' beha'r“? ∴:

Men mest kendt af disse Skænkestuer — i hvert Fald i den nyere Tid — var vel nok *Brændevinsbrænder Høbergs*, populært kaldet „*Kirken*“, der

kunde man for faa Øre faa et lille Glas Mælk med en stor Snaps til. — Der fortælles om en Mand, der pralede med sin gode Økonomi, at han af sin Kone var sendt hen til „*Kirken*“ for at købe Fløde — der var nemlig ogsaa „*Koholderi*“ — medbringende en Spand og fem Øre; men da han nu — efter at være kommen derhen — ogsaa fik Lyst til en Snaps, saa fik han følgende geniale Ide: han købte sig en „*Mælketoddy*“, drak Snapsen og slog Mælken op i Spanden; — han havde „*slaaet to Fluer i eet Smæk*“, og Økonomien var reddet!

Med Økonomien kunde det til Tider være lidt drøjt; og man maatte derfor ofte gribe til den Udvej at tage det saakaldte *Kommandantlaan*. — Man kunde paa særdeles rimelige Betingelser laane en mindre Sum Penge — først ved Henvendelse til sine nærmeste Foresatte, dernæst til Fuldmægtigen paa Holmens Lønningskontor, til hvem man skulde opgive, hvortil det ansøgte Laan skulde bruges. — Hvem husker f. Eks. ikke *Fuldmægtig Rømer*, der i et godmodigt Lune sad smaagryntende bag sin Pult: „*Naa, saa han vil ha' Laan, ja, hvad skal vi saa skrive denne Gang? — Skal det være til Brændsel, eller skal det være til Dynner? Naa, det kan vel være ligemeget; de varmer jo begge Dele.*“

Saa fik Laansøgeren Paategningen og kunde saa senere hæve Beløbet ved Kommandantskabets Kasse.

— Nyboder blev fra Begyndelsen af forrige Aarhundrede efterhaanden *Københavnernes Kælebarn*. Flaadens udviste Mod i Slaget paa Rheden, Holmensmandens redebonne Hjælpsomhed ved de indtrædende store Ildebrande, som vor By var en Del hjemsogt af, samt endnu mere, gjorde sit til, at en egen Nimbus omgav Nyboder og dets Beboere. Og saa man paa Forholdet i Familielivet, saa var dette som Regel kønt og godt; trods al Modgang og — til Tider — Nød, var Befolkningen kærnesund og dygtig, udpræget national og pligtopfyldende. —

Om det sidste Aarhundredes Nyboderfolk er der kun godt at sige, og Digterne har maaske derfor ogsaa med fuld Ret digtet til deres Ære. Man fik Øje paa Nyboder. Solen begyndte at skinne over de gule Længer med de smaa hyggelige Haver, hvor Lysthusene dengang stod Side om Side med andre smaa Huse med Hjerte i Døren. Udenfor gled Rendestenens ikke altid klare Vande, til Fryd for snadrende Ænder og lystig legende Børn, og paa det mere tørre, i Græstotterne mellem de knudrede Brosten, gik Høns og prikkede ind til næste Æg. Hist og her hang Vasketøj til Tørring paa Snore, der var trukket fra Tagskægget ud til en Stolpe midt i Gaden. — Om Natten var der udlagt til Tørring den skarpt duftende *Garvebark*, som i Stedet for det dyre Bøgebrænde, benyttedes til Brændsel. —

Disse provinsielle Billeder og Tilstande benyttedes i rigt Maal af vore mest folkelige Digtere, af hvilke jeg skal nævne: *Thomas Thaarup*, der var Lærer ved Søkadetakademiet og senere Direktør ved det kgl. Teater i København, han besang de brave Nyboderfolk baade i Syngespillet „*Peters Bryllup*“ og senere

I. C. Larsens Skrædderforretning

Borgergade 12 Telefon 585

anbefales.

Aalborg Haandværkerforening

Telefon 388. CHR. LØFQUIST Telefon 1889.

Blomsterforretningen „Vesteraa“

Aug. Jacobsen.

Telefon 4974. Vesteraagade 7, Aalborg Telefon 4974

Niels Christensens
Bageri og Konditori
anbefales.

Hj. af Louisegade og Christiansgade
Telefon 744 Aalborg

I. L. Hamre
Sejl-, Flag-, & Presenningfabrik

Aalborg -- Telef. 381
anbefales.

Nordjyllands Kul Kompagni A/S

Søfarende!

Besøg Marinestuen
Restaurant „Gl. Toldbod“
ved Havnen — Randers
Telefon 1267

P. Weile & Søn.

Vinhandlere siden 1822.
Kongelig spansk Hofleverandør.
Aalborg.

V. Mortensen

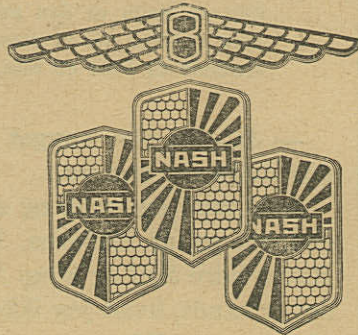
Juvelér og Guldsmed
Bispensgade 22. Telefon 778
Aalborg

Jensen & Pedersen

Repræsentant for Raaolietmotoren „Vølund“
Specialværksted for Motor- og
Skibsreparationer
Nyhavnsgade 4 — Aalborg — Tlf. 796

Chas. Mortensen

Sejlmager
Randers
Telte, Sejl, Flag og Presseninger
Autoriseret Forhandler af Marine-
foreningens Standere.

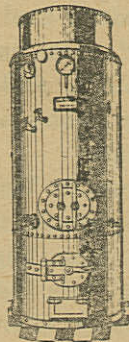
Vilh. Nellemann
Randers; København, Aarhus

Køb Randers Andels Mejeris Produkter.

Randers Fløde (Eksportfløde)

Faas i enhver Havn.

Randers Kul-Kompagni Aktieselskab

Dampkedler og Dampanlæg

til Skibsbrug — Trankogerier — Mejerier — Bagerier — Slagterier — Bryggerier — Farverier Gasværker etc.
Tilbud til Tjeneste.
Nye og brugte Kedler paa Lager.
Alle Reparationer udføres
Chr. Jacobsens
Maskinfabrik.
Horsens Tlf. 1214

„India“ Forhandler Aalborg Auto-Gummi Lager

Vesteraa 15 — Telf. 5024

Medlem af Marineforeningen. Aargang 1920.

M. Kjærs Smedie & Maskinfabrik

Aalborg
Telefon 2371 og 3443

P. Møller, Musikhandel

Boulevarden 10

Aalborg

Skotøjsmagasinet „DET RØDE HUS“

K. Sørensen

Aalborg

Boulevarden 4 Telefon 847

Restaurant „Bristol“, Østeraa

anbefales.

Nye hyggelige Lokaler.
Bedste Madsted. Billige Priser.
Tlf. 1952 N. Andersen Tlf. 1952

Aalborg Bugserselskab

ved JACOB NIELSEN
Telefon 1265

AKTIESELSKABET RANDERS REBSLAAERI

Tougværk af Hamp, Manilla og Kokos.

Staalougværk af enhver Art.

Lager i København: Strandgade 44 — Telefon 12665

A. L. Nielsens Eftf.

Einer Clausen
Randers. Telefon 224

Skibsproviantering
Leverandør til Marinen.

A/s Chr. Boldsens Efterfølger
Jern, Staal, Metaller
Randers

Carl Melchior

Slagteri & Pølsefabrik. Randers
Grundlagt 1881

Cylinderudslibning.

Levering af komplette slebne Stempler.
Slibning af Krumtappe. Afslebne Ford-
Krumtappe haves paa Lager til Om-
bytning. Fremstilling af alle Arter
Tandhjul hurtigt og billigt.

Philip Jensens Eftf.
Tlf. 216 Horsens

Ryg La Conveniencia

—stor—lille—Cerut—

Petersen & Sørensen

Horsens.

Rud. Kramper & Co.

Horsens.

Kramper Gideon
2 Takt eller 4 Takt
anbefales.

CINDERS

= 7000 NYTTIGE KALORIER. =

HORSENS GASVÆRK.

Aalborg Mejeri og Flødefabrik

Ved Stranden 5
Tlf. Nr. 791

Indeh.: A. J. Uhrenfeldt

Optiker

C. HOFMAN

Bispensgade Nr. 11

Specialitet:

„Tilpasning af Brillere“

K. Kjeldgaard Jern-, Staal- og Maskinforr. AALBORG

Møbler

Nielsen & Tordrup

Vesteraa 7. Tlf. 1573 - 3739

M. Steffensen. Cafe „Haabet“

Nyhavnsgade Aalborg Telefon 1847
Bedste Madsted i Aalborg.

Gamle Marinere!

Køb Eders Cigarer, Tobakker og Vine
(speciel Kaffe-Afdeling)

Vesteraa 24, Aalborg.

J. KRARUP, Dietz' Eftf., Telefon 2771

AKTIESELSKABET

RANDERS REBSLAAERI

Tougværk af Hamp, Manilla og Kokos.

Staalougværk af enhver Art.

Lager i København: Strandgade 44 — Telefon 12665

Munksgaard-Nielsens

Skibssmedie
& Maskinfabrik

Telf. 838. Randers. priv. 414

Skagen

Skagen Mejeri

ved VALD. NIELSEN, Tlf. 29.

Altid første Klasses
Mejeriprodukter
Leverandør til Marinen.

C. Winter's

Conditori, Bageri og Café
Skagen
anbefales
Leverandør til Marinen

Andreas Jensen & Sønner

Maskinfabrik og Skibssmedie
Skagen — Telf. 78

P. Saxbergs Skibshandel

Skagen
Telegram-Adresse: Saxberg
Rigstelefon 86

Brug Acetylgas paa Staalflasker.

Altid klar til Brug. — Mindre Iltforbrug.

Ren og kold Gas.

Jydsk Ilt- & Acetylgasfabrik A/S

Horsens. — Telefon 750 — 751 — 752.

— efter Slaget paa Reden — i „Hjemkomsten“. — Der var endvidere *Thomas Overskou* og *A. L. Arnesen*, som med „*Capriciosa*“ eller „*Familien i Nyboder*“ fik en stor Succes. Mest kendt i dette Stykke er „*Ole Kaninstok*“s Sang i sidste Akt:

„Jeg priser ej Stormænd; thi der er jo nok,
som Skjald for de Rige vil være;
jeg elsker den faste, men fattige Stok
og synger til Nyboders Ære.“

Der var ogsaa den bekendte Vaudeville- og Visedigter, Fuldmægtig i Marineministeriet, *Adolph Recke*, som skrev „*Holmens faste Stok*“, Sangen „*Gutter om Bord*“ og „*Sømandshilsen*“, hvori det hedder:

„Smaapigerne, de har et Kys
til ham, der sejrede til Søs,
— Nyboder jubler højt i Sky
og bliver ung paa ny.“ —

Hvem kender f. Eks. ikke *H. P. Holst*'s „*Den lille Hornblæser*“ og „*I Rensdyrsgade Nummer*“, — ja, det husker jeg ej længer“.

Desuden har *H. C. Andersen* ydet sit skønne Bidrag til *Nyboders Pris*, dels i sit smukke Eventyr „*Hyldemor*“, hvor det gamle Guldrudepar sidder i Haven og drømmer om Ungdommens Dage, dels i sin Eventyrkomedie af samme Navn, der foregaar i *Mester Bynkes Have*, hvor Nyboderdrengen Peter tager Afsked med sin Kæreste og beder saa minde- lig for den gamle Hyld i den smukke Sang: „*Det gamle Træ, o, lad det staa, indtil det dør af Ælde*“.

Ligeledes har Forfatteren *Th. Ewald* givet en god Skildring af et Nyboderhjem i sin Bog om *Fru Danemand*, der var en Datter af Borer ved Holmen Morten Andersen Rafsted. — Men en mere historisk og troværdig Skildring af Livet i Nyboder finder man i *Henrik Pontoppidan*'s Roman „*Lykkeper*“, hvor Hovedpersonen, den unge polytekniske Student, finder sit Hjem hos *Baadsmænd Olufsen* og hans Hustru i *Hjertensfrydgade*, hvor Gæstfriheden giver sig Udslag i megen god Mad, hvor dampende Æbleskiver og varm Punch til Selskabs- og Fædrelandssange forhøjer Lystigheden, medens *Bolteslager Fuss* akkompagnerer paa sin uundværlige Guitar. — Dette er et brillant og ægte Billede af det idylliske Nyboder, hvor *Henrik Pontoppidan* selv som ung — efter Sigende — logerede. — Men alle, der hørte hjemme i Nyboder, eller havde Berøring hermed, elskede det. — Man ser det for nylig i *Redaktør Winblads Erindringer*. Da han kommer hjem fra sin Svenderejse i 1873 til sine Forældres Hus herude, hedder det: „Nyboder var en dejlig By at komme til en Sommermorgen for to Englandsfarere. En tidlig Sommermorgen var det, med Solskin over de røde Tage og fredfyldte Gader, fra hvis Smaahaver grønne Planter tittede frem bag de gule Mure. Volden laa som en Ramme om Billedet, med høje Træer og stejle Skrænter, fuld af Minder om Leg og Bedrifter, om Bedstefa'r og Bedstemo'r i det lille Hus i Salviegade, Minder om uskyldige Glæder og Sorger“.

Men Nyboder har ogsaa selv fostret sine *Digtere*, den jævne og intelligente Mand, der i Kærlighed til Nyboder satte sine Erindringer og Stemninger paa Prent. Nævnes skal saaledes føromtalte Tømmermand *L. C. Ahrentecht*, der skrev nogle fortræffelige Viser. I een af disse hedder det:

„Kan du mindes fra Barn hist dit fattige Hjem,
som beskedent bag Grønningens Træer titted' frem.
Kan du mindes dets Indre, dets kalkede Mur,
hvorpaa Sneglene hver Aften tog sig en Tur.
Ja, og Bilæggerovnen ej glemme du maa
med de mange fordrejede Ansigter paa;
ligemeget, den varmed', den kulsorte Knark,
naar kun Mutter den proppede dygtig med Bark“.

Mange erindrer sikkert ogsaa *Artillerimester Backmann*, hvis humorfyldte Viser — der er udkomne — vakte Jubel, særlig ved de saakaldte „*Kroaftner*“ ombord i Skibenes Messer under de lange Togter. —

Mindes skal ogsaa afdøde *Baadebygger William Nielsen*, der var en af Stifterne af Foreningen „*Nyboders Minde*“; han var — foruden at være en god Talsmand for „den faste Stok“ — ogsaa i Stand til at „bygge“ en god Vise, hvad følgende Vers vidner om:

„I den By af lave, gule Rønner
ved den nu forsvunde, gamle Østervold
der er vokset op saa mange, brave Sønner,
fordum fødte til at staa i „Kongens Sold“.
Tider skifte, — de er spredt for alle Vinde,
kun en Saga er den gamle, „faste Stok“.
Men i Aften vil vi atter her dog finde
samlede til Fest en lille, trofast Flok“.

— Ja, der blev sunget om og i Nyboder; maaske dog mere før end nu.

Kom man en smuk og stille Sommeraften gaaende gennem en af Gaderne, kunde man fra vore smaa Haver høre *Spil* og *Sang fra glade Stemmer*. Og hvis det er sandt, hvad jeg ikke tvivler om, at gode Sange skaber gode Hjem, saa maa der have været et stort Flertal af gode Nyboderhjem. —

Sluttelig skal jeg nævne en af den gode, gamle Type, en, der paa lun, sømandsmæssig Maade kunde fortælle om Fortiden i Marinen, det var afdøde *Forstander Rich. Jensen*, der tidligere havde været Kanoner i Marinen. At han elskede Nyboder, mærkede man i hans Foredrag med Lysbilleder om „Nyboder og dets Beboere“. Han har desuden i sin udkomne Bog, „*Orlogsgaster*“, skildret *Dæksofficersstanden* samt Nyboder og „*Holmens faste Stok*“ paa en frisk og fornøjelig Maade.

Og mange nulevende Venner af Nyboder har skrevet baade godt og smukt til dets Ære. Saaledes har saavel store som smaa Digtere og Historikere foreviget Nyboder og dets Beboere. Men intet kan dog fordunkle de *Minder* eller ganske skildre de *Erindringer*, som de føler, der er barnefødte herude. Disse *Minder*, der vidner om en Slægt, som gennem Aarhundreder — ofte i trange Kaar — selv erhvervede en skarp Dømmekraft og et vaagent Øje for *Pligt*

O t m a r
Ribegade 14

Telefon: modtager Bestillin-
Øbro 2060 ger paa 1. Kl.

Kul & Koks

til Hushold-
ning, Central-
varmeanlæg

at levere
fra
Firma

SOPHUS OLSEN
Vesterbrog. 90

Telefoner:
Centr. 13048
Vester 1202

Herrehatte
A. C. Reinhardt, St. Kongensgade 85.

Danske Farve- og Lakfabrikker

Telefon: 15407 — København F. — Telegr. Adr.: Farvelakko

Dampskibsselskabet „TORM“

Kontor: St. Strandstræde 9. København. Tlgr.-Adr.: Torm. Telf. 2437—10437

Dampskibsrederi.

Aktieselskabet

Jacob Holm & Sønners Fabriker

Grundlagt 1794

Fabrikanter af Tru-Lay forud-formede Staalouge

Vilh. Larsen

Glarimester

Billeder indrammes. - Ruder indsættes. - Reparationer udføres.
Specialitet: Glasmosaik i Blyindfatning

St. Kongensgade 95

Hj. af Sankt Paulsgade

Telf. 9795

Otto Suenson & Co.

Dr. Tværgade 7, Telefon Centr. 482.

Vin og Cigarer.

Leverandør til Søofficersforeningen og
Officersforeningen.

**Støt vore
Annoncører!**

J. S.V. WEILBACH

Grundlagt 1755. Kgl. Hoflever.
Niels Juelsgade 6 — Telf. 1200

Reglementerede Flag og Vimpler.

Leverandør af Marineforeningens Flag og Dekorationsflag.

ADOLPH HOLSTEBRO & CO. EFTF.

Telefon 1665

(ved C. Skovengård)

Telefon 11665

Husholdnings- & Skibsequiperingsartikler
Torvegade 9, Christianshavn

Nordisk Forsikrings-Anst. A/S

Gl. Kalkbrænderivej 9, Kbhv. Ø.

Telefon Central 10068

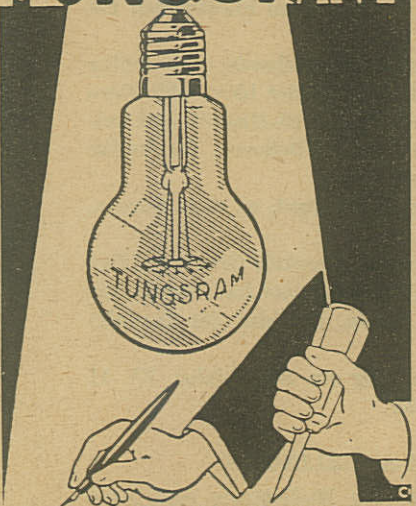
Brandforsikring Tyverforsikring
Grundejerforsikring

J. J. Jensen

Tømrermester

Frederikssundsvej 194, Telf. Bella 108

TUNGSRAM

GODT LYS = GODT ARBEJDE

Poul Schiang's Efterfølger

C. Malling-Olsen Prinsessegade 63

1ste Kl. Bageri og Konditori.

Telefon 1761

Bestillinger paa større og mindre Kager modtages.

JENS P. ARNUNG

Murermester & Entreprenør

Kronprinsensvej 31

Telefoner:
Central 3914 & Valby 615

Willy Hoppe,

Blikkenslager

& aut. Gas- og Vandmester.

Vesterbrogade 54.

Tlf. 11 274.

**Køb
danske
Gulvklude**

Besøg Café Helmerhus
Raadhhuspladsen

Udmærket Vinkort

Udsøgt Dinér og Frokostbord

CHR. MESS. Aargang 1902.

**København's
Flødeforretning**

Telefon 14527

Brug Exportfløde.

Skrivemaskiner, A/s DALTON St. Kongensg. 59
Telefoner: 2997 - 2999.

Cykleforretningen Christianshavns Voldgade 25

Cykler udlejes. — Stort Lager af alle Reservedele samt Dæk og Slangor

Cykler og Radio paa Afbetaling.

1. Klasses Reparationsværksted. — Indehaver: G. ANDERSEN — Telf. Amag. 5838

Auto-Udstyrs-Magasinet, ved Poul Nielsen

Farvergade 2 — Telefon Central 761

Oskar Nielsen, Murermester, Sigerstedgade 15, Tlf. 5665

København V. — Specialitet: Opførelse af Villaer.

DET DANSKE MÆLKE-COMPAGNI
KØBENHAVNS MÆLKEFORSYNING

Leverandør til de fleste Institutioner — Telefoner: 2712—5858—310

**Det Danske
Petroleums-Aktieselskab**

Kjøbenhavn K.

Største Importør i Skandinavien af
Petroleum, Benzin og Brændselolie.

Telefon: Central 2890.

Aktieselsk. Nordisk Kaffekompagni

København, Odense, Aarhus, Esbjerg, Haderslev.

Største Brænderidrift i Norden.

A. CHR. BRORSON - H. OVERGAARD

Maskininspektør

Amaliegade 37 - København K. - Tlf. 4503 & 7303. - Telegram-Adr.: „Survey“

BRØDRENE DAHL

København V.
Telefon 6585

Aarhus
Telefon 7000

Odense
Telefon 3795

Nykøbing F.
Telefon 895

TUXHAM

Raoliemotoren.

Tuxham A/S, København, Valby

HINDENBURGS EFTF. — (Valdemar Larsen og O. Staffeldt)
Grundlagt 1884 **Træ-, Finér- og Tømmerhandel.** Grundlagt 1884

Baadsmundsstræde 22—24 — Telefon: 1627 - 6269 - 5883

Strömsnäs Jernvärks Aktiebolag

Degerfors (Sverige)

Fremstiller alle Sorter Siemens Martin Staal & Jern af fineste Kvalitet.

SPECIALITETER: KEDEL- & SKIBSBYGNINGSMATERIALE TIL KRIGSSKIB

V. LØWENER

Repræsentanter:
VESTERBROGAE 9 B — KØBENHAVN B.
TELF. C. 7885. TELEGR-ADR.: STAALLOWENER,

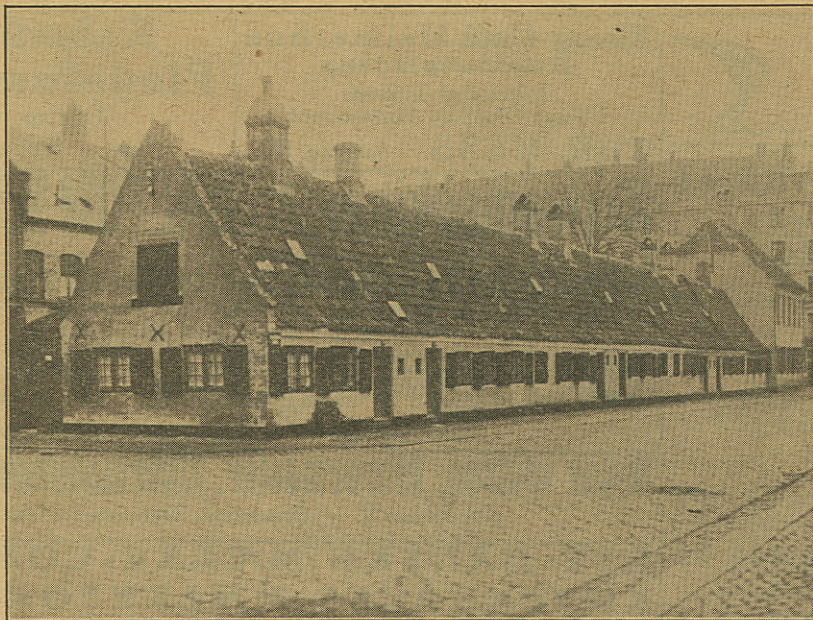
Ønsker De Hygge

lad os da givé Dem Forslag til rimelige
Priser ved Anskaffelse af Møbler

til Deres Hjem.

**Chr. Jørgensens
Sønner**

Sølvgade 32 Telf. 3838

og *Ret*, ja, for alt hvad der var ægte og usnerpet og for eet reelt, dansk Sindelag — disse Minder vil blive bevarede, selv om ogsaa Nyboder før eller senere jævnes med Jorden.

— *Vi holder af Nyboder, som det staar den Dag i Dag.* — Og med de forskellige Forbedringer som Tiden medfører, og som *vi* ogsaa er blevet delagtige i, kan vi jo nok være enige om, at vi ikke vilde bytte med *luftfattige Kvarterer og mørke Lejligheder i kedelige Kaserner. Vi vil staa Vagt om Nyboder* og dets mange, prægtige Minder, og vi henstiller til *Regering og Lovgivningsmagt*, at Nyboder — med *samme Ret* som øvrige af *Chr. d. 4.* opførte, minderige og historiske Bygningsværker — *bevares*, uden smaaligt Hensyn til, om det kan betale sig eller ikke; — det *ønsker* enhver *sand Ven af Nyboder.*

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Under Medvirkning af
Arkitekt *E. W. Marston*, Grosserer *Vald. Schou*
og Overlærer *J. Hørning.*

Husk Byggefonden.

„Mursten“ kan faas ved Foreningsmøderne ved Henvendelse til Medlem af Byggeudvalget, Restauratør *Julius Petersen.*

ORDENSDEKORATION

I Anledning af Nyboders 300-Aars Jubilæum blev den 7. September to af Nyboders ældste Beboere: pens. Skibsbygger *R. S. Götterup* og pens. Overpolitibetjent *S. Stephensen* benaadede med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

KALUNDBORG-AFDELINGEN

Lørdag Morgen den 26. Juli ankom Krydseren „Hejmdal“ til Kalundborg, og om Eftermiddagen var 30 af Byens unge Damer inviteret til Bal om Bord.

Søndag Eftermiddag havde Publikum Tilladelse til at komme om Bord i „Hejmdal“, og mange Hundrede Mennesker benyttede sig af Lejligheden og besaa Skibet under kyndig Vejledning.

Marineforeningen havde indbudt alle Officererne og Mandskabet til en Festlighed paa Grand Hotel om Aftenen. Tilslutningen var uhyre, og Festen forløb paa en overordentlig vellykket Maade. De fleste af Officererne med Kommandør *Godfred Hansen* i Spidsen var til Stede.

Præcis paa Slaget 8 bød Marineforeningens Formand, *Plambech-Hansen*, Velkommen, hvorefter han kommanderede Flaget til Tops, medens „Hejmdal“s Skansevagt gjorde Honnør. Det saa meget smukt ud.

Efter Formandens Velkomsthilsen besteg Politifuldmægtig *Dan Lund* den smykkede Talerstol og holdt et fortrinligt Foredrag om det gamle Kalund-

borg. Sluttelig fremviste Hr. *Lund* nogle Lysbilleder, der illustrerede, hvorledes Kalundborg har set ud i gamle Dage.

Efter Foredraget var der fælles Kaffebord i Selskabslokalerne, og da Kaffen var sat til Livs, spillede Musikken op til en Svingom, hvortil Tilslutningen ogsaa var meget stor. Ved 2½ Tiden afsluttede Formanden den smukke Fest.

Søndag den 3. August foretog Afdelingen sin aarlige Sommerudflugt, denne Gang til Reersø.

Der startedes under overvældende Tilslutning fra Kalundborg ved 2-Tiden i 5 Rutebiler og en Del Privatbiler. Inden man var naaet ret langt, var Selskabet vokset betydeligt, idet „Landtropperne“ sluttede sig til paa Vejen, saa man ved Ankomsten til Reersø var langt over 200.

Vejret, som jo var noget upaalideligt, var ualmindelig hensynsfuldt over for Marinerne, og ved Ankomsten til Reersø gik man straks til Kaffebordene, som stod dækkede i Kroen. Forfatteren *Thorkild Gravlund* var kommet til Stede, og ved Kaffebordet fortalte han Reersø's Historie.

Da Kaffen var drukket, besaa man Reersø's ejendommelige Natur og de smukke, gamle Gaarde, som Beboerne gæstfrit aabnede for de Besøgende, saa man fik Lejlighed til at se alt, hvad man kunde ønske sig. Selvfølgelig blev ogsaa Museet, Dronning Margrethes Dokumenter og hvad der ellers findes af historisk Interesse nøje beset.

Hen paa Eftermiddagen arrangeredes forskellige Lege for Børnene, der morede sig storartet, og næsten allesammen fik Præmie.

Kl. 6 spistes til Aften ved store Fællesborde, paa hvilke den medbragte Mad var serveret. Ved Bordet blev holdt flere Taler. Foreningens Formand, Lods *Plambech-Hansen*, bød velkommen og talte for de gæstfri Reersø-Beboere, for hvilke han udbragte et kraftigt besvaret Leve.

Jens Andersen, Dalby, takkede for Besøget, og *Jens Larsen*, Raklev, talte for Reersø-Boerne.

Sluttelig takkede *Plambech-Hansen Thorkild Gravlund*, fordi han var kommet til Stede, og for alt, hvad han havde fortalt, og da alle saa var godt mætte, hævdedes det fornøjelige Aftensbord.

Nu ryddedes Salen, og Dansen tog sin Begyndelse. Kl. 11 sluttedes af, og Turen gik hjemad.

FREDERIKSHAVN-AFDELINGEN

afholdt Onsdag den 6. August for Medlemmer med Husstand en Sommerfest i Møllehuset.

Man samledes Kl. 8, hvorefter Flaget blev hejst. Der var mødt mange Medlemmer og mange Gæster fra de i Havnen liggende Skibe, og Dansen gik muntert til Kl. 9½, da der holdtes Pause, og man samlede om de lange dækkede Borde i Verandaen til fælles Kaffe.

Formanden, Kaptajn *Weber-Hansen*, bød Velkommen og

Den kongelige Porcelainsfabriks Ekstra-Salg.

Hvidt Porcelain
27. & 28. Oktober.

2. Port — 6 Amagertorv 6 — Stue og 1. Sal
Indgang gennem Porten.

Hvidt Porcelain
27. & 28. Oktober.

22. Sept.—6. Okt. og fortsættes 20. Okt.—4. Novbr. = Kl. 11—4.

Kunstgenstande = Spisestel = Brugsporcelain

Dekorerede, musselmalede og blaablomstrede Spisestel i Udstillingsalen for Servicer 1 Etage

Ekstra-Salget omfatter Porcelain med Brændingsfejl, der sælges til nedsat Pris.

DET DANSKE GØDNINGSKOMPAGNI

København — Odense — Aalborg — Struer
Aarhus — Esbjerg — Sønderborg

KØB

HJEMMET

DANMARKS POPULÆRESTE UGEBLAD

Alfa ^{Nr. 56}
MARGARINE

Dansk Arbejde.

Dansk Kapital.

**Høveltegaards
Mejeri,**

Birkerød Telefon 160

De kan altid kende Produkterne fra vort
Mejeri paa de indregistrerede Etiketter, der
hver angiver de forskellige Flaskers Indhold.

Parkteatrets Restaurant og Selskabslokaler

anbefales de ærede Medlemmer. — Stadion, Østerbrogade 79. — Concert hver
Aften. Morsomt Smørrebrød. Byens smukkeste Selskabslokaler.

LEO IVERSEN, Dannebrog 1912.
Telefon 4048

A/s VESTA

Specialfabrik for elektriske Varmeapparater.
Komplette elektriske Kabysudstyr.

Elektrisk Opvarmning af Jernbane- og Sporvejs-Vagoner, Skibskabiner, Ejen-
domme etc.

Gl. Kongevej 15 KØBENHAVN V. Centr. 9648, 14854

C. V. Petersen

Bageri & Conditori

Store Kongensgade 91 — C. 5712

Drik

Black & White Whisky!

H. I. WENGEL & Co.
Telf. 7366 — Bredgade 28 — Telf. 7366

Grundlagt 1841.

Johns Barding
Første og største Afdeling for Kemisk & Kemisk Løst System Børste

Ankere, Kæder, Tovværk, Staalwire

samt alle SF-artsartikler.

Fhv. John Forbæchs Eftf. St. Anna-plads 19-21. Tlf. 235. København K.

Støt de Averterende.

F. Jacobsen & Søn, Skrædermestre

anbefales.

Hausergade 34 — København K.

Telefon Byen 852 x.

**FITTINGS
+ GF +**

P. E. Ehrhardt
Studivstræde 7
Tlf. 1793
Trukne Rør U. T.
Randfittings samt
alle tekniske
Maskinartikler.

Sophus Arildsens

Efterfølger.

St. Kongensgade 18

Telefon 480 — 12146
Leverandør til Marinen.

J. Wiedemanns

statskontrollerede Fedevarer- & Pølsefabrik

Rabeshave Langebrogade 6

Telefon 798

W. A. W.

Reserveret.

Johs. Thomsen.

Hds. Majestæt Dronningens Hoileverandør

Costumer Kjoler

Rosenvængets Alle 1^a Østerbrogade 66^a
Telf. Øbro 3025 Telf. Øbro 6325

Sidste franske Nyheder.
Smaa Priser.

M. Olsens Bogbinderi

Vesterbrogade 41 B.

København V.

Telf. Vester 8231.

Fritz Paulsens Eftf.

Juveler & Guldsmed

Østerbrog. 42 (forh. Østerbrog. 44)

Sparekassen

for København og Omegn — stiftet 1820

Hovedkontoret Niels Hemmingsensgade 24

Forvaltningsafdelingen administrerer Formuer, baandlagte
Midler, Legatkapitaler m. v. — samt paatager sig
Indtægtsforvaltning, herunder Betaling af Skatter, Husleje
m. m. — Værdipapirer modtages i aabent Depot.

Udlaan mod Haandpant.

Boxer udlejes fra 10 Kr.

Brødrene Kenze, Bragesgade 8. L.

Tlf. 3002 - 3045 - 3065

Nagler — Bolte — Møtriker m. m.

Leverandør til Orlogsværftet.

Moritz Salomonsen's Eftf.

A. Moesgaard

Kolonial-, Delikatesse- og Vinhandel

En gros & en detail

Telefoner: Central 207 og 1247

P. Houmanns Sønner

Læder en gros

Farvergade 15

Central 10282

S. C. Bendtsen, Torvegade 50

Telf. 5841. Isenkram- og Udstyrsforretning. Elektr. Artikler

udbragte et Leve for Marineforeningen, hvorefter andre havde Ordet dels for at hylde Gæsterne, dels for at udbringe et Leve for Damerne, der havde gjort deres for, at Medlemmerne var mødt saa talrigt op. Imellem Talerne fulgte forskellige Nuntar af den blaa Bog, og efter Landlovsvisen tog en af Gæsterne Ordet for at takke for Indbydelsen til den gode Landlovsaften. Efter et udbragt Leve for Bestyrelsen brød man op. Til Holmens faste Stok marcheredes ind i Salen, hvor Dansen gik med Liv og Lyst til Kl. 2.

MORSØ-AFDELINGEN

foretog Onsdag den 6. August en Aftentur for Foreningens Medlemmer med Husstand, og ca. 60 i Tal deltog i denne Tur.

Turen foretoges i 4 store og 2 mindre Biler med Afgang fra Nykjøbing Kl. 18,30 over Solbjerg efter Gullerup og Hanklit til Salgjerhøj, et af Morsø's smukkeste Højdepunkter, med vid Udsigt til alle Sider.

Efter at have nydt den herlige Udsigt, gik man ind i den smukke Pavillon, hvor det fælles Kaffebord stod dækket; Formanden, Kaptajn Poulsen, bød her hjærtelig velkommen, og Deltagerne havde nu en munter Time ved Kaffebordene, hvor Sangbogen flittigt blev benyttet, og der holdtes nogle enkelte Taler, bl. a. talte Maskinmester Sørensen for Marineforeningen og Kaptajn Poulsen for Flaget.

Da Kaffen var drukket, gik Deltagerne over i den der-værende Dansepavillon, hvor de i et Par Timer — til Tonerne af 2 udmærkede Sømandsklaverer — svingede sig af Hjærtens Lyst.

I det herligste Vejr fandt Hjemkørslen Sted Kl. 23, og der faldt paa Hjemturen mange Glædesyttringer over den dejlige og vel tilrettelagte Tur.

Den 17. August afholdt Marineforeningens Skyttelav for Afdelingerne Odense, Randers og København deres aarlige Holdkapskydning paa Skydebanerne i Parkrestauranten. Kl. 9,30 begyndte Skydningen, og den afsluttedes Kl. 11,25.

Kl. 11,30 samledes de aktive Skytter med en Del Medlemmer af Københavns Afdelings Skyttelav til Frokost.

Efter at Flaget var hejst, bød Formanden for København-Afdelingens Skyttelav, J. Grønvold, Velkommen og ønskede alle Skytterne en fornøjelig Dag.

Chr. Bønnelycke talte for Skytterne fra Provinsen, Preben-Hansen, Randers, takkede, og Overkanoner Harald Jensen talte for Kammeratskabet.

Efter Frokosten entrede Gutterne op i Bilerne, som derefter ad Strandvejen førte dem til Helsingør, hvor Formanden for Helsingør Afdelingen, Grosserer Olsen, modtog Selskabet, som under kyndig Vejledning fik Kronborg med dets interessante Museum og smukke Riddersal forevist.

Desværre tillod Tiden ikke, at Besøget varede for længe, og efter en hastig Gennemgang af Samlingerne startedes Bilerne

atter for ad Kongevejen igennem Nordsjællands skønne Egne at føre Skytterne tilbage til København.

Kl. 19 samledes Skytterne med deres Gæster: Formanden for Hovedbestyrelsen, Admiral Carstensen, Arkitekt Marston, Grosserer Schou m. fl. til en Middag i Parkrestaurantens Selskabslokaler, hvor Værten, vor Kammerat Leo Iversen, havde arrangeret det hele paa en baade hyggelig og festlig Maade.

Da Flaget var hejst, talte Formanden for København-Afdelingens Skyttelav for Gæsterne og sluttede med smukke Ord for vort Fædreland.

Admiral Carstensen talte for Skyttelavene og deres store Betydning indenfor Marineforeningen.

Preben Hansen takkede for Gæstfriheden og den udmærkede Dag, som Skytterne fra Provinsen havde tilbragt her.

Admiralen foretog derefter Præmieuddelingen. Resultatet af Holdkapskydningen blev følgende:

Nr. 1 København med 46,7 Points; Nr. 2 Randers med 44,8 Points og Nr. 3 Odense med 40,2 Points.

København vandt saaledes Pokalen for dette Aar.

Københavns 2 bedste Skytter: 1. Præmie: Hornung, 48 Points; 2. Præmie: Alb. Petersen, 47 Points.

Odenses 2 bedste Skytter: 1. Præmie: Larsen, 46 Points; 2. Præmie: Rasmussen, 43 Points.

Randers 2 bedste Skytter: 1. Præmie: Preben Hansen, 46 Points; 2. Præmie: H. Christensen, 45 Points.

Udenfor Holdkapskydningen blev foretaget en „Manneskydning“, hvor Resultatet blev følgende:

1. Præmie: Alb. Petersen, København, 28 Points; 2. Præmie: Larsen, Odense, 27 Points; 3. Præmie: Hindsholm, København, 27. Points.

Efter Præmieuddelingen fortsattes det glade Samvær, Taler og Sange vekslede til Kl. 22, derefter samlet Oprud; men kun for at samles i Tivoli, hvor Festen fortsattes.

Tirsdag den 21. Oktober Kl. 8 afholder Lavet Fødselsdagsfest i Parkrestauranten.

Nærmere Program vil senere fremkomme.

Træningsskydningen begynder Tirsdag den 7. Oktober Kl. 7 i Idrætsparkens Skydebaner og fortsættes hveranden Tirsdag indtil videre.

For at faa saa god Skydning som mulig anmodes Kammeraterne om i størst mulig Udstrækning at deltage i disse Skydninger, hvortil flere værdifulde Præmier er udsatte.

Skydelærer vil være til Stede for at give mindre rutinerede Skytter Anvisning og iøvrigt yde dem Hjælp paa forskellig Maade.

MARINESTUEN I RANDERS

Nede ved Randers Havn ligger Café „Gammel Toldbod“, og blandt Annoncerne her i Bladet bringer vi et Billede af Huset, hvor Randers-Marineforening har indrettet sin hyggelige Kahyt, hvor vor smukke Stander vajer over Indgangen.

Stuen er rigt smykket med maritime Billeder og Modeller fra Orlogs- og Koffardiflaaden, og der er fremlagt en Del Blade og Bøger som har Tilknytning til Søen; „Under Dannebrog“ savnes selvfølgelig ikke.

I disse Omgivelser vil De træffe gamle Marinekamerater, der er fuldbefarne i Lodhivning, og her snakkes der „Skiv“ med Sagkundskab.

Ingen af de gamle Kammerater bør anløbe Randers uden at aflægge Visit i Marinestuen paa „Gammel Told“.

FRA FREDERIKSHAVN-AFDELINGEN

Dødsfald.

Fredag den 8. August blev Foreningens Medlem, Formand Ottosen begravet.

Gennem Avisen var Medlemmerne anmodet om at give Møde. Flagmanden mar mødt op med Flaget, som vaje ved Kisten, og paa Baaren var henlagt Krans med signerede Baand fra Foreningen. — Fra Familien rettedes en speciel Tak til Marineforeningen for udvist Deltagelse.

Har De
prøvet

Indiana

ny haandrullet Facon-Cigar 25 Øre

Horwitz & Kattentid, København

Brug
D. Friis'
Bagepulver
Herrermagasinet
Johansen & Co.
Lige for Paadhuset, Vejle
Telefon 737 — Bedst og billigst.

Marinere i Vejle
Drik
»Vejle« Pilsner
Hjørring

SHELL

Benzin, Smøreolie, Petroleum, Raolie
Ths. Toft og Co. A/S
Telf. 109 Hjørring Telf. 109

Hirtshals
Marinere besøger
Hirtshals Kro,
Feriegæster modtages.
Telefon 7

Chr. Jensen
Kul og Støbegodsforretning
Tlf. 4. — Hirtshals — Tlf. 4

Kolding
N. P. Høghs Slagterforretning
Kolding,
leverer Kød, Flæsk og Paalæg
til Dagens billigste Pris. TELEFON 528.

Køge
Jul. Th. Petersen
Mønsterbageriet.
Torvet 30 — KØGE — Telf. 294.
Leverandør til Marinen.

H. Rydahl Hansen
Køge — Telefon 41
Bageri & Conditori
Leverandør til Marinen

Aage Feigh
Kød — Flæsk — Paalæg
Brogade
Telf. 633 Køge

Handelskompagniet A/S.
Import af Kul, Koks, Cinders og Briketter. — Lev. til Marinen
Holbæk. Telf. 690—990—991 — Kallundborg. Telf. 28—92

VEJLE STØBEGODS

C.M. HESS
FABRIKER A/S
VEJLE

Vejle Mælkeforsyning og Flødefabrik
Thisted

A/S **Kulkompagniet**
Thisted
Havnen — Telefon 35. Stats. 2
Leverandør til Marinen

Frederikshavn
P. Schou & Co.
Skibshandlere.
Frederikshavn. Tlf. 12. Stats 17
Leverandør til Marinen

Besøg Skipper Madsen
Havnegades
Cigar- og Tobaksforretning
Frederikshavn

Korsør
Harald Fischer
KORSØR — Telf. 96 - 104 - 339
Kolonial — Isenkram
Leverandør til Marinen

P. THERS
Bageri, Konditori og Rugbrødsfabrik anbefales.
Korsør. Telf. 86. Leverandør til Marinen.

Th. Rasmusens Sønner
Stats. 15 — Korsør — Telf. 106
Import af Kul og Kokes,
Korn og Foderstoffer

Holbæk
Holbæk Mælkeforsyning
1ste Klasses Varer
Leveres overalt i Havnen
Telefon 329

Holbæk Amts
Andels Svineslagteri
Telefon 9 — 281

I/s Kallundborg Brødfabrik
anbefaler sine forsk. Brødsorter
Leverandør til Marinen
Telefon 593

A/S **Thomas Ths. Sabroe & Co.**
Tlgr.: Sabroe — Aarhus — Telefon: 370
Afdeling i København: Puggaardsgade 14. Telf. Central 9842.

Køleanlæg — Ismaskiner
SOPHUS E. JOHNSEN & Co.
SKIBSHANDEL, DRAKENBERGHUS
Telegramadresse: Sejus. Tlf. 2859, Riis Skov 157
Medlem af Marineforeningen.
Alt, som kan udføres fra Frilager.
HAVNEGADE 32, AARHUS

Andreas Skaarup, Aarhus.
Colonial- og Delikatessforretning.
Telefon 865, 866. Skolegade 29.
Leverandør til Marinen.

A. EVENSEN & Co. A/S
AARHUS
TLF. 509 & 529 TELEGR. „ADAM“
Esbjerg

Søren J. Klædsen
Skibs- & Baadbygger
Bygning Reparationer Specialitet Fiskekuttere
1872
Kirkegade 37 - Esbjerg

Odense - Nyborg - Svendborg - Faaborg - Assens

Odense Maskinfabrik,
Ditlev Madsen
(Medlem af Maskinmestrenes Forening)
Bjerggade 26, Odense, Telefon 3342
Maskin- og Kadelreparation. Skibssmedearbejde. Autogensvejsning.
Reparation af Skibsmotører.

Expresstrykkeriet
anbefales.
Klaregade 25, Odense, Telf. 26.

R. MOLLERS Skibsværft.
Telefon 246 — FAABORG — Telefon privat 415.
Patent Ophalingsbeding, 450 Tons.

Radio Apparater, alle Størrelser og Systemer føres paa Lager og bygges paa Bestilling. — Alle løse Radiodele. — Husk Ladestationen.
Banegaardspladsen, Faaborg. **I. C. O. JENSEN** Statsaut. Installatør. Tlf. 262.

HJALMAR HANSEN
Alle Aarstidens Fisk sendes overalt til billigste Pris.
Telefon 590 Faaborg

Strandgade 3, **Herman Agerup,** Faaborg. Tlf. 269
Kolonial- & Skibsproviantforretning.
Leverandør til Marinen

Faaborg Herregaardsmejeri
Telefon 322
Leverandør til Marinen

C. P. Lauritsen
Import og Lager af alle Sorter Kul & Kokes.
Svendborg — Telefon 172
Efter Kontortid Tlf. 29. Lev. til Marinen

A. CARLSEN
Blomster- & Frugthandel
Svendborg — Møllergade 44
Telefon 1116

Mejeriet Ficaria
Fineste Mejeriprodukter
Telf. 335 - 475 VEJLE

Støt de Averterende!

AKTIESELSKABET
DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

(THE EAST ASIATIC COMPANY, Limited)

IMPORT til Europa af østasiatiske og andre oversøiske Produkter.

EXPORT til oversøiske Pladser af europæiske Produkter.

SKOV- OG SAVMØLLEDRIFT i Siam.

REGELMÆSSIG RUTEFART paa Siam, Ceylon, Kina, Japan, Sydafrika, Australien, Java, Vestindien, Mellemamerika og Vestkysten af Nord- og Sydamerika.

BALTISK AMERIKA LINIE Regelmæssig Rute fart med hurtiggaaende Post- og Passagerdampskibe: Danzig-København-Halifax-New York.

Alle nærmere Oplysninger angaaende **Ø. K. LINIERNE** og Kompagniets Virksomhed faas ved Henvendelse paa **Hovedkontoret, Holbergsgade 2, København K.**

Filialerne i Bangkok og Singapore eller Agenturerne.

Egne Agenturer: Soerabaya, Shanghai, Hankow, Tsingtau, Dalny, Harbin, Vladivostock, Seattle, San Francisco, Valparaiso, Durban, Johannesburg, Cape Town, Madras, Penang, Kuala Lumpur, Warschau, Danzig, Prag, New York, etc.

Telefon: Helsingør 531
 — — — 59

C. Wiibroes Bryggeri, Helsingør

Grundlagt 1840

Depot i København:

Marstalsgade 6, Ø. — Telf. C. 411

anbefaler sine fortrinlige Ølsorter: LAGERØL — EXPORTØL — PILSNERØL — MINERALVANDE

C. K. HANSEN

Dampskibs-Ekspedition, Klarering, Havari-Agentur.
 Befragtning, Køb og Salg af Damp- og Sejlskibe.
 Korresponderende Reder for Dampskibsselskabet

„DANNEBROG“

Telegram-Adr. HANSEN
 TELEFONER: Centr. 72 (10 Ledn.)
 Statstelefon 13

KØBENHAVN
 Amaliegade 35

Bunkerkul-Afd.

Telegram-Adresse. **Bunkerdepot**

Københavns Bunkerkul-Depot.

Prima Kvaliteter. Ingen Udgifter. Hurtig Ekspedition.

KAAS & SØRENSEN (Indehaver G. E. Olsen),
 HELSINGØR

KUL - COKES - BRÆNDE

En Gros & en detail.

Telefoner: 39 — 1139 — 575

IMPORTKOMPAGNIET A/S

Tlf. 33 & 34, Kalundborg Stats. 13, Telegr.-Adr. Importico.

IMPORT AF KUL, KORN OG FODERSTOFFER, SPC. LANGWITH,
 STORE OG NØDDEKUL TIL DAMP & HUSHOLDNINGSTRUG

Leverandør til Marinen.

HEEGAARDS SKOTØJSMAGASIN

Kongens Nytorv 30

(Under Uhret)

Stort Udvalg — Moderne Varer — Billige Priser

Krystalis

haard — klar — hygiejnisk

anbefales

Isskabet uden Døre

Pris Kr. 70.00

sælges af

Krystalisværket A/s.

Finsensvej 9. København F.

Telefon: 6292

Telegram Adr.:

Krystalis,
 København.

F. V. GREIBE

Eneforhandler i Danmark
 for

eldams originale Pakninger.

Kronprinsensgade 11

København K.

f. Centr. 14863 — Telegr.-Adr.: „Veepilot“, Kbh.

Brug kun

Adolf Priors Soya og Kulør

kanf i Smag, stærk i Farve, billigst i Brug

Adolf Priors tekn. kem. Fabrikker

Kjøbenhavn V. - Tlf. Central 976

Prisbelønnet paa 15 Udstillinger.

I. C. Jensens

Farvehandel

Dronningens Tvergade 40

Farver, Lak, Pensler m. m.

Sikkerheds-Gitre

til Vinduer, Ovne, Entrédøre, Udhængs-
 skabe, Pulte, Altaner, Maskiner m. m.
 Kul- og Stenharper, Villahavehegn,
 Espalier til Gravsteder, Fletværksværeri

Emil Dederding

St. Kongensgade 102 - Tlf. 5603

Læs Annoncerne

Benzin

Petroleum

Motor
 Petroleum

Brændsels
 Olie

J. V. Larsens Eftf.

Ringstedgade 5. Tlf. 16 og 26
 Næstved

Velassorteret, fuldt konkurrencedygtig

Manufakturforretning

Alle Marinere

mødes i

Industriforeningens Lokaler

NÆSTVED ● TELEF. 91

V. Søbørg

Café & Conditori

Tlf. Næstved 287

Brøndberg & Tandrup,

København K.

St. Kongensgade 27 B.
 Tlf. Palæ 827

Lanterner — Lamper — Lygter

Reparation — Omforandring

Udt. af Certifikat

Sejl, Flag & Presseninger

H. Halmøe,

Cort Adelersgade 8

Telf.: Byen 6762 og Byen 4326

Narva Dug

over alt

overalt

O. & C.